

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Ladislav Bílý

**Územní aspekty výkonu práva myslivosti se zaměřením na
ochranu vlastníků pozemků**

Diplomová práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Územní aspekty výkonu práva myslivosti se zaměřením na ochranu vlastníků pozemků“, napsal samostatně a citoval všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 13. 6. 2017

.....

Podpis autora

Obsah

Úvod	6
1 Územní souvislosti výkonu práva myslivosti	9
2 Vlastnické právo	14
2.1 Zakotvení vlastnického práva	14
2.2 Obsah vlastnického práva	15
2.3 Zásahy do vlastnického práva	17
3 Právo myslivosti	19
3.1 Vývoj myslivosti	19
3.1.1 Ústava, Listina	20
3.1.2 Mezinárodní právo, Evropské právo	22
3.1.3 Zákonná úprava myslivosti v České republice	23
3.1.4 Zákon o myslivosti.....	23
3.1.5 Podzákonná úprava	25
3.2 Principy práva myslivosti	25
3.2.1 Státní správa myslivosti	26
3.2.2 Působnost ministerstev	26
3.2.3 Působnost Krajů.....	27
3.2.4 Působnost obcí.....	27
4 Územní aspekty práva myslivosti	29
4.1 Tvorba honitby	29
4.2 Proces uznání v rámci správního řízení	30
4.3 Přičlenění pozemku.....	34
4.4 Náhrada za přičlenění	36
4.5 Změna a zánik honitby	39
5 Prohlášení pozemku za nehonební	41
5.1 Nehonební pozemky	41
5.2 Prohlášení pozemku za nehonební před Nálezem Ústavního soudu PL. ÚS 34/03	42

5.3	Zájem vlastníka v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu	45
5.4	Rozsudek Evropského soudu pro Lidská Práva ve věci Chassagnou a ostatní proti Francii.	47
5.5	Argumentace stěžovatelů	48
5.6	Hodnocení ESLP	48
5.7	Schneiderová proti Lucembursku	49
5.8	Rozsudek ESLP ve věci Hermann proti Německu	49
5.9	Rozdíly mezi jednotlivými soudy	50
5.10	Povolení lovu na nehonebních pozemcích	51
Závěr	54

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
Listina	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993, o vyhlášení Listiny základních práva svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.
Ústava ČR	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Úmluva	Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, včetně protokolů.
Zákon o myslivosti	Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Myslivost a právo myslivosti, jsou v našich podmínkách společenskými aktivitami, určenými k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí, konkrétně zvěře. Zákon o myslivosti představuje úpravu myslivosti jako cílevědomou a regulovanou činnost k ochraně a rozvoji přírody.¹

V českých zemích měl lov vždy nepopíratelný význam. Už před více jak tisíci lety začal lov podléhat určité regulaci a společenským normám. První údaje o regulaci lovu pocházejí již z druhé poloviny 9. století za vlády dynastie Přemyslovců, a to důsledku obsazování nových území a rozvoje rolnictví, při nichž došlo k rozdělení půdy, a lov se začal vázat k vlastnictví území. Nicméně k opravdovému spojení myslivosti s vlastnickým právem začalo docházet až v pozdějších dobách. Prvním milníkem bylo nařízení krále Václava IV. z roku 1388, který zavedl tzv. „Dominikální právo“, spočívající mimo jiné i v přisvojování si práva myslivosti ze strany vlastníků pozemků. V roce 1573 přijal Český sněm usnesení, jenž v sobě zahrnovalo i nařízení o ochraně zvěře. Toto nařízení vymezilo oprávnění k výkonu myslivosti, které bylo spojeno s vlastnictvím pozemků.²

V novodobých dějinách dochází k významné změně až v roce 1962 přijetím zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti, který odpoutal právo myslivosti od vlastnictví k půdě.³ Podle Františka Jandy⁴ se jednalo o období tak zvané „lidové myslivosti“, které však de facto začalo již po roce 1948 a mělo skončit v roce 1989.⁵ Otázkou však zůstává, zda toto období již skončilo či nikoliv? Jaká je vůbec myslivost dnes? Jaký na něj mají názor vlastníci půdy? Jak předešlý autor naznačuje, názory se v tomto různí. Kupříkladu již zmiňovaný Janda tvrdí, že *„po roce 1948 nastává konec svobodné České a Moravské myslivosti na demokratickém základě“*... *Myslivci začali bezplatně užívat honební pozemky. Nastalo dlouhé období tak zvané „lidové myslivosti“, které mělo skončit v roce 1989. Nestalo se tak.* Janda dále uvádí: *„Při výkonu myslivosti dochází k rozsáhlému porušování práv milionům vlastníků honebních pozemků, daňových poplatníků.“*⁶

¹ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

² ŠEPLAVÝ, Petr, RŮŽIČKA, Jaroslav, PONĚLÍČEK, Jiří. *Myslivost v České republice* [online]. Eagri.cz. 12.6.2017[cit.12.6.2017].

Dostupné:http://eagri.cz/public/web/file/414786/Myslivost_cr_2015_A_11082015.pdf

³ JANDA, František. Jak vidí myslivost vlastníci honebních pozemků po 62 letech. [online]. Myslivost.cz [cit. 12.6.2017]. Dostupné na: <http://www.svazvlastnikupudy.cz/cs/regiony-a-svazy/svaz-vlastniku-pudy-cr/informativni-navod-postupu/jak-vidi-myslivost-vlastnici-honebnich-pozemku-po-62-letech.html>

⁴ Ing. František Janda, předseda Svazu vlastníků půdy České republiky.

⁵ JANDA, František. Jak vidí myslivost vlastníci honebních pozemků po 62 letech. [online]. Myslivost.cz [cit. 12.6.2017]. Dostupné na: <http://www.svazvlastnikupudy.cz/cs/regiony-a-svazy/svaz-vlastniku-pudy-cr/informativni-navod-postupu/jak-vidi-myslivost-vlastnici-honebnich-pozemku-po-62-letech.html>

⁶ Tamtéž.

Že se téma dotýká široké škály vlastníků, dokládá celková plocha, na které se myslivost vykonává. Rozloha České republiky činí necelých 7,9 milionu hektarů, přičemž honebními jsou pozemky o celkové rozloze necelých 6,9 milionu hektarů. Vlastní honitby zabírají 1.810.976 hektarů a 26 % celkové rozlohy honebních pozemků, zatímco společenstevní honitby se rozprostírají na ploše 5.068.583 hektarů při 74% podílu z celkové plochy.⁷ Je zřejmé, že právo myslivosti se dotýká velkého množství vlastníků. Otázkou však zůstává, jaký pohled mají na výkon práva myslivosti vlastníci půdy, kteří nejsou členy mysliveckých sdružení? Střetů mezi myslivci a vlastníky půdy postupně přibývá, což dokládá i judikatura.

Cílem mé práce je odpovědět na základní výzkumnou otázku celého tématu, tj. Za jakých okolností má vlastník honebního pozemku nárok na to, aby byl jeho pozemek prohlášen za nehonební? Odpověď na tuto otázku dává především judikatura soudů. V práci se pokusím zanalyzovat, kam v odpovědi na tuto otázku dospěla judikatura. Co do územního rozsahu se práce týká úpravy v rámci České republiky. Nejedná se o srovnávací práci ve vztahu k cizí úpravě. Z hlediska časového je práce směřována do přítomnosti a shrnutí současné úpravy za účelem zodpovězení základní výzkumné otázky. Z hlediska dosavadního zhodnocení tématu se jedná o oblast již zpracovanou v odborné literatuře v rozsahu několika monografií a komentářové literatury. Co se týče relevantní literatury, tak jsem vycházel z relevantních učebnic monografií, komentářové literatury, odborných článků, judikatury a okrajově z internetových zdrojů. Jak jsem výše uvedl, významným zdrojem byla judikatura. Na toto téma bylo vydáno více než 170 judikátů.⁸ Vzhledem k počtu rozhodnutí lze usuzovat, že se jedná o oblast, která je předmětem častých sporů. Typicky mezi vlastníky honebních pozemků a jednotlivými honebními společenstvy. Zejména v rozhodovací činnosti Ústavního soudu existují soudní rozhodnutí,⁹ která kromě případu samého slouží jako východisko pro nejednu práci na toto téma, a nutno podotknout, že judikatura v této oblasti doznala za posledních dvacet let určitého vývoje, troufnul bych si tvrdit i obratu ve svém dosavadním přístupu. Do té doby bylo možné prohlásit pozemek za nehonební „pouhým“ podáním žádosti a současně doložit vlastnické právo k pozemku. Bližší zájem vlastníka nebylo nutné zkoumat a byl prokázán již

⁷ FOREJTEK, Pavel. Myslivecká statistika za rok 2015. [online]. Myslivost.cz, 12.6.2017. [cit. 12.6.2017] Dostupné na: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/INFORMACE-pro-myslivce/Statisticke-udaje/Myslivecka-statistika-za-rok-2015>.

⁸ Například informační systém ASPI obsahuje 173 judikátů vztahujících se k tématu honebních a nehonebních pozemků.

⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

samotným podáním žádosti.¹⁰ Po vyhlášení nálezů sp. zn. Pl. ÚS 34/03¹¹ tyto podmínky zpřísnil. Nově musel vlastník pozemku tvrdit, že „výkon práva myslivosti je vyloučen jiným ústavně zaručeným právem či svobodou vlastníka pozemku (s výjimkou ochrany vlastnictví).“¹²

První kapitola se zabývala obecnou charakteristikou územních omezení, veřejnému zájmu spočívajícím ve výkonu myslivosti.

V kapitole druhé jsem se věnoval vlastnickému právu, jeho zakotvení v právních předpisech. Dále jsem vlastnického práva vymezil z hlediska jeho obsahu.

Třetí kapitola se zaměřuje na právo myslivosti, jeho vývoj a zakotvení v právních předpisech a rovněž principy práva myslivosti a působnost ministerstev, krajů a obcí.

Čtvrtá kapitola byla věnována územním aspektům práva myslivosti. Stěžejními tématy byla tvorba honiteb, proces uznání honitby, změna a zánik honitby, přiřazení pozemku k honitbě a náhradě za přiřazení pozemku.

V kapitole páté jsem se věnoval samotnému prohlášení pozemku za nehonební, definici honebního a nehonebního pozemku, právním stavem před „přelomovým“ nálezem Ústavního soudu¹³, judikaturou našich soudů ale i soudů zahraničních.

V závěru jsem shrnul odpovědi na základní výzkumné otázky a vyjádřit můj pohled na danou problematiku, tj. za jakých okolností má vlastník honebního pozemku nárok na to, aby byl jeho pozemek prohlášen za nehonební? Diplomová práce vychází z právní úpravy k 31. 5. 2017.

¹⁰ KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. s 153.

¹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

¹² Tamtéž.

¹³ Tamtéž.

1 Územní souvislosti výkonu práva myslivosti

Jak jsem již uvedl v úvodní kapitole, vlastnictví pozemků velmi úzce souvisí s právem myslivosti. Právo myslivosti je součástí zákonného obsahu vlastnického práva k honebním pozemkům.¹⁴ Z hlediska vývoje myslivosti je možné nalézt první náznaky spojení myslivosti s konkrétním vlastnictvím pozemků již z druhé poloviny 9. století, kdy v důsledku obsazování nových území a rozvoje rolnictví došlo k rozdělení půdy a lov se začal postupně vázat k vlastnictví území. Společenské uspořádání a kulturní vývoj tak začaly formovat současnou myslivost.¹⁵ Stále se však jednalo o přisvojování ve prospěch územních vládců. Až v roce 1388 dochází k dalšímu přisvojování lovu tentokrát i ve prospěch drobných vlastníků půdy. V roce 1573 přijal Český sněm usnesení o ochraně myslivosti, kdy stanovil mimo jiné podmínky ochrany zvěře. Současně byla souvislost mezi myslivostí a vlastnictvím k pozemku výslovně stanovena.¹⁶ V době vlády Habsburské monarchie docházelo k různým modifikacím práva lovu, jako například zrušení práva myslivosti na cizím pozemku na základě Patentu císaře Františka Josefa I. č. 154/1849 Ř.z. o myslivosti. Nicméně i přes tyto různé úpravy honebního práva bylo právo myslivosti úzce spjato s vlastnictvím k pozemku.¹⁷ Tento stav nedoznal významnějších změn až do přijetí zákona o myslivosti z roku 1962, který odpoutal právo myslivosti od vlastnictví k půdě. K opětovnému spojení myslivosti s vlastnictvím mělo dojít v roce 1992. Nicméně jak ukazuje praxe, tak některé problémy související s výkonem práva myslivosti přetrvávají dodnes.

Někteří vlastníci namítají nevyváženost stávající právní úpravy, která ukládá vlastníkům půdy celou řadu povinností, zatímco jim jsou přiznávány neadekvátní náhrady za omezování jejich vlastnického práva. Kupříkladu již zmiňovaný Janda uvádí: „*Většinu vlastníků honebních pozemků myslivci dlouhodobě neplatí nájem a řádně nehradí škody. Pokud se výjimečně hradí, tak v nepřiměřené výši. Přitom „Zákon“ v § 10 ukládá vlastníkům honebních pozemků celou řadu povinností.*“¹⁸ Dalším problémem je vstup na

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ ŠEPLAVÝ, Petr, RŮŽIČKA, Jaroslav, PONDĚLÍČEK, Jiří. *Myslivost v České republice* [online]. Eagri.cz. 12.6.2017[cit.12.6.2017]. Dostupné:http://eagri.cz/public/web/file/414786/Myslivost_cr_2015_A_11082015.pdf

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ JANDA, František. Jak vidí myslivost vlastníci honebních pozemků po 62 letech. [online]. Myslivost.cz [cit. 12.6.2017]. Dostupné na: <http://www.svazvlastnikupudy.cz/cs/regiony-a-svazy/svaz-vlastniku-pudy-cr/informativni-navod-postupu/jak-vidi-myslivost-vlastnici-honebnich-pozemku-po-62-letech.html>

pozemky Vlastíkům cizími osobami, které vlastníci většinou neznají. Často jsou tito myslivci přijímáni i ze vzdálených míst bez jakéhokoliv bližšího vztahu k lokalitě, ve které loví zvěř. Pro vlastníky se tak stávají anonymními lovci zvěře, jež byla odchována na jejich pozemcích.¹⁹ Jak dodává Janda: „za zcela nepřijatelnou manipulaci považují vlastníci honebních pozemků přičleňování jejich pozemků do jiných honiteb bez jejich souhlasu. Podobně jako v zemědělství mnoho vlastníků mnohdy neví, kdo na jejich polích hospodaří, tak i vlastníci honebních pozemků nevědí, kdo na jejich pozemcích ve skutečnosti loví.“²⁰

Z hlediska povahy výkonu práva myslivosti je v našich podmínkách tato činnost považována za činnost ve veřejném zájmu, což dokládá i například judikatura Ústavního soudu, který říká: „*V podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7 Ústavy.*“²¹ Ústavní soud k tomu ještě dodává: „*Plnění ústavní povinnosti proto nelze nemít za plnění úkolu v obecném, či dokonce ve veřejném zájmu.*“²²

Základní předpokladem pro naplnění tohoto veřejného zájmu je možnost realizovat ji na souvislých pozemcích. Otázkou však zůstává, zda je možné tento veřejný zájem realizovat bez ohledu na soukromé vlastnictví? Tím, že je dána možnost vykonávat myslivost i na pozemcích osoby, která je odlišná od osoby, jež vykonává právo myslivosti, omezuje vlastníky pozemků ve prospěch veřejného zájmu. Jedná se tedy o jakýsi druh omezení majetkového práva, kdy je výkon vlastnického práva ve veřejném zájmu modifikován. Správní orgán, konkrétně orgán státní správy myslivosti tak omezuje volnost, která by jinak vyplývala ze soukromoprávní úpravy.²³ Účelem tohoto omezení je zejména užití věci k veřejně prospěšnému účelu²⁴, v tomto případě ochrany zvěře jakožto kulturního dědictví²⁵. Dále pak umožnění výkonu některých správních činností²⁶, myšleno výkonem

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

²² Tamtéž.

²³ Josef STAŠA. Kapitola XV. Vyvlastnění a omezení majetkových práv IN: HENDRYCH, Dušan, a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016. s. 337.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

²⁶ Josef STAŠA. Kapitola XV. Vyvlastnění a omezení majetkových práv IN: HENDRYCH, Dušan, a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016. s. 337.

myslivosti. Posledně se také může jednat o umožnění výkonu majetkových práv jiným subjektům – myslivcům.²⁷ Z hlediska obsahu se jedná o omezení užívacího práva k nemovitosti, konkrétně pozemku. Takovéto omezení je veřejnoprávního charakteru za účelem omezení práv k nemovitostem.²⁸ Omezení má věcně právní povahu a bývá v psaném právu označováno jako „oprávnění k cizím nemovitostem.“²⁹ Toto omezení může být uloženo na základě zákona nebo na základě správního aktu.

Jedním z takovýchto omezení je nepochybně povinnost strpět na svém pozemku výkon práva myslivosti. Jak je v předchozím odstavci uvedeno, toto omezení se vztahuje na určité území, jímž se zpravidla myslí honební pozemek. Ono území však není tvořeno jedním izolovaným celkem, představující jednu či více na sobě navazujících parcel, nýbrž celý soubor pozemků spojených v jeden „funkční“ celek, tvořící honitbu. V honitbě mohou být zahrnuty pouze honební pozemky. Ty jsou v zákoně vymezeny negativním způsobem a to tak, že se jimi rozumí veškeré pozemky, které nejsou vedeny jako nehonební.³⁰ V České republice je nehonebních pozemků přibližně okolo jednoho milionu hektarů.³¹ Nutno podotknout, že v drtivé většině se bude jednat o pozemky, které jsou za nehonební prohlášeny ex lege.

Z judikatury vyplývá, že vlastník honebního pozemku má však nárok na prohlášení pozemku za nehonební pouze ve dvou případech. V případě prvním z důvodu ochrany jiného ústavně zaručeného práva, jenž svou povahou vylučuje právo myslivosti – např. smýšlení vlastníka podle čl. 15 Listiny.³² Druhým případem může být situace, kdy přestane být jinak legitimní omezení vlastníka z důvodu práva myslivosti proporcionální, například tehdy, pokud důvod na straně vlastníka spočívá v povaze využívání pozemku ke specifické podnikatelské činnosti, která by byla honebním užíváním pozemku výrazně omezena.³³

Pro vlastníky těchto pozemků to znamená, že nejsou-li jejich pozemky ve výčtu nehonebních pozemků uvedených v zákoně o myslivosti, budou s pravděpodobností hraničící s jistotou v nějaké honitbě zahrnuty. Pokud však do tohoto výčtu pozemky zahrnuté nejsou, připadá v úvahu pouze možnost prohlásit pozemek za nehonební formou úředního rozhodnutí. To však nemusí být v každém případě samozřejmostí, neboť realizace

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž s. 338.

²⁹ Tamtéž s. 339.

³⁰ Ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ FOREJTEK, Pavel. Myslivecká statistika za rok 2015. [online]. Myslivost.cz, 12.6.2017. [cit. 12.6.2017] Dostupné na: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/INFORMACE-pro-myslivce/Statisticke-udaje/Myslivecka-statistika-za-rok-2015>

³² Nález ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

³³ Tamtéž.

myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím stát naplňuje svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7 Ústavy ČR³⁴ představující mimo jiné i ochranu přírodního bohatství.³⁵

Vzhledem k počtu sporů, které naše soudy řešily a v současnosti řeší, je zřejmé, že mezi mnohými vlastníky jsou myslivost a právo myslivosti vnímány jako nepřiměřené omezení jejich vlastnického práva, případně jako protiústavní regulace. Je tomu zejména z důvodu negativních jevů při této činnosti, které jsou spojeny s komunistickým režimem, jako například „*kolektivizace*“ myslivosti či odtržení práva myslivosti od vlastnictví k pozemku. Dalším negativním jevem je skutečnost, která se neváže pouze ke komunistickému režimu. Tou je fakt, že v individuálních případech, ne však pouze výjimečně mohl a stále může výkon práva myslivosti sklouznout na úroveň „*zábavy vzbuzující dojem aktivity pro vyvolené, případně k takovému výkonu myslivosti, která zasáhne do postavení vlastníků honebních pozemků nezákonným způsobem.*“³⁶

Faktem totiž zůstává, že „*zvěř se pohybuje volně bez ohledu na hranice pozemků a nelze tak ztotožnit vlastnické právo k pozemku, na němž se zvěř pohybuje, s vlastnickým právem zvěře. Zvěř tedy není plodem pozemku, ale samostatným předmětem vlastnického práva, jehož početní stavy je oprávněn regulovat pouze stát jako suverén na svém území.*“³⁷ ... „*Od vlastnického práva ke zvěři se odvíjí i právo myslivosti, jehož předmětem je neulovená zvěř. V abstraktní rovině tak představuje ono přírodní bohatství chráněné, čl. 7 Ústavy, které si stát vytkl za cíl chránit.*“³⁸

V podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami a probíhají státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. „*Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnosti zakotvenou v čl. 7 Ústavy.*“³⁹

S ohledem na výše uvedené si lze jen těžko představit účinnou regulaci zvěře v podmínkách, kdy by pozemky honební byly různým způsobem roztrženy po okolní krajině bez nějaké bližší souvislosti. Základem pro účinné myslivecké plánování, jehož

³⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ Článek 7 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Nález ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

³⁷ Nález ústavního soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

základní zásadou je zachování rovnováhy výskytu všech druhů zvěře v mezích mezi tzv. minimálním stavem a stavem normovaným (tedy stavem, který odpovídá kvalitě životního prostředí a úživností honitby).⁴⁰ Lze tedy shrnout, že z hlediska účinného výkonu práva myslivosti je třeba souvislých honebních pozemků, aby mohla být myslivost vykonávána efektivně. Na druhou stranu musí být chráněno vlastnické právo k pozemkům, na kterých je myslivost provozována. Při omezení vlastnického práva výkonem myslivosti tak musí být šetřena podstata a smysl tohoto práva. Při vyvážení zájmu na výkon práva myslivosti a vlastnického práva je třeba přijmout takový aplikační a interpretační přístup, který šetří smysl a podstatu základního práva (vlastnického práva). Opačný přístup by znamenal porušení čl. 4. odst. 4 Listiny základních práva a svobod (dále jen „Listina“), podle kterého je „*při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*“⁴¹

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

2 Vlastnické právo

2.1 Zakotvení vlastnického práva

Vlastnické právo je základním a nejdůležitějším věcným právem, jenž realizuje jedno ze základních lidských práv chráněných Listinou. Ta konkrétně v čl. 11 odst. 1 prohlašuje, že: „každý má právo vlastnit majetek.“⁴²

Je vhodné poukázat na článek 11 odst. 3 Listiny, kde je uvedeno: „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.“ Z výše uvedeného vyplývá, že vlastnictví nelze chápat jako „ničím neomezené“ panství nad svým majetkem, ale že zde existují určité veřejnoprávní limity spočívající v omezení vlastnického práva, případně jeho odnětí za účelem ochrany veřejného zájmu. Ten mohou představovat různé druhy zájmů jako je například ochrana zdraví lidu, bezpečnost státu apod. Stejně tak si lze pod tímto pojmem představit i výkon veřejné moci spočívající např. ve výkonu práva myslivosti. Základ ochrany přírodního bohatství lze nalézt v čl. 35 odst. 3 Listiny: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“

Vlastnictví je také možno chápat jako jedno z nejvýznamnějších lidských práv.⁴³ Podle názoru Kateřiny Šimáčkové: „je předpokladem svobod, rozvoje jednotlivce a základem jeho soukromé iniciativy. Vytváří mu tím, možnost nést odpovědnost za vlastní rozvoj. Vlastnictví však není absolutní a odtržené od společnosti a od práv a postavení jiných osob; má významnou sociální funkci. Vlastnictví zavazuje a jeho užívání má zároveň sloužit blahu společnosti.“⁴⁴

Úmluva, která namísto vlastnictví používá spíše pojem „majetek“. Ten je možné chápat jako jakýkoliv zájem majetkové povahy, který je buď existující a právně

⁴² Článek 11 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁴³ TOMOSZEK, Maxim, část V. Kapitola 7. Vlastnictví IN: BARTOŇ, Michal, KRATOCHVÍL, Jan, KOPA Martin, TOMOSZEK, Maxim, JIRÁSEK, Jiří, SVÁČEK, Ondřej. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 310.

⁴⁴ ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. Komentář k čl. 11 Listiny. IN: Wagnerová, Eliška, Šimíček, Vojtěch, Langášek, Tomáš, Pospíšil, Ivo. *Listina základních práva a svobod. Komentář*. Wolters Kluwer, 2012, s. 300.

vynutitelný, anebo ohledně něhož existují tak silná legitimní očekávání, že jej lze považovat za de facto existující.⁴⁵

Vlastnické právo je garantováno i v řadě dalších lidskoprávních dokumentů. Na mezinárodní úrovni lze zmínit čl. 1 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech čl. 1 odst. 2 téhož dokumentu. Na úrovni evropského práva čl. 1 dodatkového protokolu k čl. 17 Listiny základních práv EU. Dále bych uvedl Článek 17 Listiny základních práv EU⁴⁶ upravující Právo na vlastnictví:

„1. Každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmíněk, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu.

2. Duševní vlastnictví je chráněno.“

Na vnitrostátní úrovni je stěžejním čl. 11 Listiny a čl. 34. Z ústavy je nutné zmínit čl. 7 Ústavy. Listina tedy přímo i nepřímo předpokládá, že obsah a hranice vlastnického práva budou vymezeny zákony odvětví práva veřejného a soukromého⁴⁷ Bližší úprava vlastnického práva je vždy uvedena v obyčejných zákonech, z nichž stěžejní je samozřejmě zákoník občanský.⁴⁸ Co se týče vztahu jednotlivých předpisů, tak je pro něj charakteristické, že mezinárodní a ústavní úprava nastavuje jen obecné principy, jež jsou dále konkretizovány v zákonech a podzákonných předpisech. V mezinárodních a ústavních předpisech tedy konkrétní vymezení obsahu vlastnického práva nenalezneme. To se zpravidla nachází v předpisech občanského práva, případně ve zvláštních zákonech.⁴⁹

2.2 Obsah vlastnického práva

Z hlediska obsahu je možné vlastnické právo charakterizovat jako soubor dílčích oprávnění spočívajících zejména v možnosti věc držet (*ius possidendi*), užívat a požívat (*ius utendi et fruendi*), a nakládat s ní (*ius disponendi*)⁵⁰ Vlastník má tak právo svůj

⁴⁵ BOBEK Jan. Komentář k čl. 1 Protokolu č. 1 Evropské úmluvy o lidských právech IN: KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 1264 (čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě).

⁴⁶ Listina základních práv Evropské unie, úř. Věst. C 326 ze dne 26.10.2012, s.391-407.

⁴⁷ KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016, s. 307.

⁴⁸ TOMOSZEK, Maxim, část V. Kapitola 7. Vlastnictví IN: BARTOŇ, Michal, KRATOCHVÍL, Jan, KOPA Martin, TOMOSZEK, Maxim, JIRÁSEK, Jiří, SVAČEK, Ondřej. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 311.

⁴⁹ Tamtéž. s. 311.

⁵⁰ KNAPP, Viktor, KNAPPOVÁ, Marta, Hlava XIX. § 5 A. Obecný výklad IN: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan a kol., *Občanské právo Hmotné*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2009., s. 297.

majetek držet, užívat, požívat a disponovat s ním. Je oprávněn vzdát se své věci, opustit ji, spotřebovat ji nebo ji zničit. Jeho vlastnictví působí vůči všem ostatním, kteří se musí zdržet neodůvodněných zásahů. Vlastník je povinen svůj majetek nezneužívat a jeho prostřednictvím druhým neškodit. Odpovídá také za škodu tímto majetkem způsobenou.⁵¹ Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, tak Listina sama o sobě neobsahuje definici obsahu vlastnického práva. Zásada vyjádřená v ustanovení druhé věty čl. 11 odst. 1 Listiny⁵² odkazuje na jednoduchý zákon, který má stanovit konkrétní obsah vlastnického práva. Vodítkem může být § 996 Občanského zákoníku.⁵³ Podle něj smí poctivý držitel v mezích právního řádu věc držet a užívat ji, ba ji i zničit nebo s ní i jinak naskládat, a není z toho nikomu odpovědný.⁵⁴

Oprávnění věc držet je nejširším z oprávnění uvedených v úvodu této kapitoly. Je tomu tak proto, že oprávnění věc držet – ať už fakticky či v abstraktní rovině – tvoří důležitý předpoklad i pro výkon některých dalších vlastnických oprávnění (např. věc užívat). Zpravidla je vlastníka i držitel spojen v jedné osobě. V tomto případě tvoří oprávnění věc držet pouze jedno z oprávnění, které vykonává vlastníka, které tvoří součást obsahu vlastnického práva jako celku.⁵⁵

Oprávnění věc užívat spočívá v tom, že vlastníka sám věc využívá za tím účelem, aby realizoval své zájmy a potřeby, ať již ve formě své spotřeby nebo potřeby jiné, např. k podnikatelským účelům. Oprávnění věc užívat však nemusí vlastníka z nejrůznějších důvodů sám realizovat. Může jej převést ať už za úplatu, či bezúplatně či na dobu určitou nebo neurčitou. Vlastník ji dokonce své oprávnění věc užívat ponechat nevyužitě. Např. věc nepoužívat učinit ji neupotřebitelnou, příp. ji nechat i zkazit.⁵⁶ Pro účely mé práce je z této části důležité i to, že vlastníka věci své oprávnění užívat vykonávat i tím, že věc neužívá.

Při požívání věci, tj. právu bráti si z ní plody a užitky je odlišností to, že oprávnění je možné využívat jen u plodonosných věcí. Stejně jako u oprávnění věc užívat ani tady není povinností vlastníka tyto plody

⁵¹ ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. Komentář k čl. 11 Listiny. IN: Wagnerová, Eliška, Šimíček, Vojtěch, Langášek, Tomáš, Pospíšil, Ivo. *Listina základních práva a svobod. Komentář*. Wolters Kluwer, 2012, s. 301.

⁵² Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993 ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁵³ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ Ustanovení § 996 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ KNAPP, Viktor, KNAPPOVÁ, Marta, Hlava XIX. § 5 B. Oprávnění věc držet IN: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan a kol., *Občanské právo Hmotné*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2009., s. 297-298.

⁵⁶ Tamtéž., s. 298.

V souladu s principem uvedeným v čl. 2 odst. 3 Listiny⁵⁷, podle kterého je každému dovoleno činit vše, co není zákonem zakázáno a v souladu se zásadou autonomie vůle vstupuje do popředí oprávnění s předmětem vlastnického práva nakládat – disponovat. Toto oprávnění je jedno z klíčových, neboť umožňuje vlastníkově svobodně realizovat jeho hospodářské potřeby v různých právních vztazích.⁵⁸ Toto právo může být regulováno jen ve velmi výjimečných případech. Zpravidla je tak učiněno výslovnou zmínkou v konkrétním zákoně, např. v ust. § 3056 odst. 1 občanského zákoníku⁵⁹, upravující předkupní právo vlastníka pozemku ke stavbě, jež na tomto pozemku stojí, a to za podmínky, že obě nemovitosti mají odlišného vlastníka.⁶⁰ Podle ustanovení § 1012 má vlastník také právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.⁶¹ Existují sice přípustná omezení vlastnického práva, která umožňují poměrně intenzivní omezení vlastnického práva ze strany státu, nicméně i tehdy musí stát respektovat procesní záruky poskytované vlastníkově (typicky v řízení o vyvlastnění).⁶² Vlastnictví však není pouze právem, ale i závazkem a odpovědností. Vlastník věci je tak sice při užívání věci svobodný, nesmí však své vlastnictví zneužít na újmu práv druhých a musí dbát zákonem chráněných obecných zájmů. Výkon vlastnictví, taktéž nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí ve větší míře, než je zákonem přípustné.⁶³

2.3 Zásahy do vlastnického práva

Jak v Listině, tak i v Úmluvě nalezneme podmínky pro omezení vlastnického práva. Těmi nejzákladnějšími jsou požadavky na zákonnost, tj. aby toto omezení mělo zákonný podklad. Druhým aspektem je legitimní cíl, který je zpravidla představován obecným či veřejným zájmem. Z hlediska stanovení legitimního cíle jsou výše uvedené dokumenty

⁵⁷ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁵⁸ KNAPP, Viktor, KNAPPOVÁ, Marta, Hlava XIX. § 5 C. Oprávnění s věcí nakládat IN: ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan a kol., *Občanské právo Hmotné*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2009., s. 299-300.

⁵⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 3056 odst. 1 zní: „*Vlastník pozemku, na němž je zřízena stavba, která není podle dosavadních předpisů součástí pozemku a nestala se součástí pozemku ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, má ke stavbě předkupní právo a vlastník stavby má předkupní právo k pozemku. Předkupní právo vlastníka pozemku se vztahuje na podzemní stavbu na stejném pozemku, která je příslušenstvím nadzemní stavby. Ku jednání vylučujícím nebo omezujícím předkupní právo se nepřihlíží.*“

⁶¹ TOMOSZEK, Maxim, část V. Kapitola 7.3. Obsah vlastnického práva IN: BARTOŇ, Michal, Jan KRATOCHVÍL, Martin KOPA, Maxim TOMOSZEK, Jiří JIRÁSEK a Ondřej SVAČEK. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 314.

⁶² Tamtéž s. 313.

⁶³ KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016, s. 309.

vstřícné a ponechávají státům poměrně široký prostor pro uvážení, tak aby bylo možné vyhovět konkrétním polickým, sociálním či ekonomickým kritériím.⁶⁴

Z hlediska testování těchto zásahů lze rozlišovat dvě základní kategorie testů, které hodnotí zásahy do vlastnického práva z hlediska jejich intenzity: „*přísný test (test proporcionality v podobě příkazu k optimalizaci) a mírný test (test racionality či test vyloučení extrémní disproportionality)*“.⁶⁵

Ústavní soud v této souvislosti hovoří o požadavku na optimalizaci. To znamená, že cílem optimalizace by mělo být zachování obou práv, která spolu kolidují.⁶⁶ A právě střet práva myslivosti a práva vlastnického může být takovýmto případem, neboť se jedná o horizontální vztah mezi oběma na roveň postavenými právy. Na straně jedné je nutné vykonávat právo myslivosti na pozemcích k tomu určených, avšak při zachování podstaty a smyslu vlastnického práva. Rovnováhu mezi oběma vzájemně rovnými právy je možné zachovat pouze prostřednictvím proporcionality.⁶⁷

⁶⁴ TOMOSZEK, Maxim, část V. Kapitola 7.5. Intenzita přezkumu omezení vlastnického práva IN: BARTOŇ, Michal, Jan KRATOCHVÍL, Martin KOPA, Maxim TOMOSZEK, Jiří JIRÁSEK a Ondřej SVAČEK. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 317-318.

⁶⁵ TOMOSZEK, Maxim, část V. Kapitola 7.6. Zásahy do vlastnického práva IN: BARTOŇ, Michal, Jan KRATOCHVÍL, Martin KOPA, Maxim TOMOSZEK, Jiří JIRÁSEK a Ondřej SVAČEK. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 320.

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Tamtéž.

3 Právo myslivosti

3.1 Vývoj myslivosti

Vzhledem k tomu, že z římského práva vychází některé z definic a pojmů důležitých pro tuto práci považují za důležité zmínit i tuto úpravu.

Jelikož Římané neznali právo lovu a myslivosti, jak je vytvořil později evropský feudalismus, bylo možno volně žijící zvířata lovit, tj. tedy vlastně „okupovat“, kdekoli, tedy i na cizím pozemku. Lovit také mohl kdokoliv, nejen osoba výslovně k myslivosti oprávněná. Vlastník pozemku však na druhé straně nebyl povinen povolit vstup na svůj pozemek či snášet výkon lovu. Ulovené zvíře však nemohl vindikovat. Za věc ničí byla považována jen zvířata divoká, předmětem okupace se však mohlo stát zvíře, které bylo dočasně ochočeno, ale později uprchlo. Domácí zvířata se věcí ničí nestávala, ani když uprchla.

Pokud jde o vývoj na našem území, tak lidé získávali už od pravěku z přírody potravu nejdříve sběrem různých plodů a později i lovem zvěře, které bylo na území Čech, díky klimatickým podmínkám, nepřeborné množství.

Časem došlo k rozšiřování pastevectví, se kterým současně přišla další možnost obživy. Tato situace vyústila v rozdělení půdy mezi obyvatele a vzniklo první soukromé vlastnictví půdy.

Od 10. století, za rozvíjející se feudální moci, měl právo lovit pouze panovník. Poddaní mohli lovit jen se souhlasem panovníka. Časem bylo toto právo omezeno vlivem šlechty.

Začátky myslivosti jsou datovány až v roce 1573, kdy bylo právo lovu opět spojeno s vlastnictvím pozemku.⁶⁸ V 18. století byla dravá a drobná zvěř v důsledku až fanatického a nekonceptního lovu téměř vyhubena. Za tímto účelem se začala hojně chovat především vysoká zvěř a zakládaly se první kačenárny. Myslivost už v té době bylo povolání, pro které bylo nutné mít patřičné vzdělání a praxi. V 18. století vydal císař Josef II. Řád o myslivosti, který ukládal pravidla honů, a také úhradu škod vzniklých lovem na zvěř, ochranu pozemků a chov drobné zvěře⁶⁹.

⁶⁸ KOVAŘÍK, Jaromír. *Tradice v myslivosti*. 4. doplněné vydání. Praha: Vega, 1999. s. 110.

⁶⁹ ŠEPLAVÝ, Petr, RŮŽIČKA, Jaroslav, PONDĚLÍČEK, Jiří. *Myslivost v České republice* [online]. Eagri.cz. 12.6.2017[cit.12.6.2017]. Dostupné:http://eagri.cz/public/web/file/414786/Myslivost_cr_2015_A_11082015.pdf

Ve století devatenáctém se byly vydány zemské zákony o myslivosti z let 1866-1877, které opět vrátily právo myslivosti vlastníkům pozemků. Vznikaly tak vlastní honitby jediného vlastníka příp. tzv. „obecní honitby“. Ve vlastních honitbách mohli právo myslivosti vykonávat dle uvážení jejich majitelé. Naproti tomu obecní honitby sdružovaly pozemky zpravidla drobnějších vlastníků v dané obci, přičemž právo ochrany a lovu zvěře vykonával příslušný myslivec.⁷⁰ Dalo by se říct, že se jednalo o obdobu dnešní společenstevní honitby a namísto myslivce by dnes jeho pravomoci vykonával orgán státní správy myslivosti, zpravidla obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Ve 20. století po vzniku Československé republiky začala sílit snaha o komplexnější právní úpravu. Proto byla většina zákonů upravena, sladily se zájmy o chov zvěře a také byla založena Československá myslivecká jednota. V roce 1941 se změnila i povinná velikost honiteb z předchozích 115 hektarů na 150. Každý myslivec, který chtěl lovit, musel mít lovecký lístek a být současně členem Československé myslivecké jednoty. Od roku 1945 byla prosazována čím dál větší míra myslivecké kultury. Právo stále patřilo vlastníkům honebních pozemků. Od roku 1962 myslivost již nemohl vykonávat přímo vlastník, ale pouze myslivecké sdružení. V důsledku kolektivizace a dalších jevů došlo k rapidnímu úbytku zvěře. V roce 1992 byl vydán zákon č. 270/1992 Sb., o myslivosti. V myslivecké organizaci již neplatilo povinné členství. Právo myslivosti bylo znovu přiznáno vlastníkům honebních pozemků. Pro výkon myslivosti byla opět nutná kvalifikace, ale už se nejednalo o povolání jako takové. Byly upraveny i škody způsobené zvěří.⁷¹ V roce 2001 byl přijat zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti,⁷² který platí dodnes.

3.1.1 Ústava, Listina

Tím nejzákladnějším předpisem, který nelze v žádném případě opomenout je pochopitelně Ústava České republiky⁷³. Zde je kupříkladu definována povinnost státu chránit přírodní bohatství⁷⁴ jako jednu z nejdůležitějších hodnot, jejíž význam podtrhává právě zařazení této hodnoty přímo do textu Ústavy. Ochranou přírodního bohatství se rozumí ochrana všech složek přírodního prostředí, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, i přírodního prostředí jako celku (a to nejen

⁷⁰ ČECHURA, Vladimír, NOVÁK, Rudolf. *Myslivost a právo – zákon o myslivosti s komentářem*: 1. vydání. Praha: Orac, 2000, 215 s.

⁷¹ ČECHURA, Vladimír, NOVÁK, Rudolf. *Myslivost a právo – zákon o myslivosti s komentářem*: 1. vydání. Praha: Orac, 2000, s. 215.

⁷² ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb, Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ Článek 7 Ústavy zní: „Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.“

s ohledem na území české republiky, ale i mimo toto území). Za složky tohoto bohatství se považují ovzduší, vody, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.⁷⁵

Na ústavní úrovni nalezneme i další zmínky o životním prostředí. Konkrétně v čl. 35 Listiny⁷⁶, který zní: „Každý má právo na příznivé životní prostředí“. Životní prostředí je veřejným statkem, což plyne i z judikatury Ústavního soudu. Znakem veřejného statku je fakt, že jej nelze pojmově, věcně ani právně rozložit na části a přiřadit jako podíly jednotlivcům. Tudíž nemohou být distribuovány mezi jednotlivce a zároveň nemůže být nikdo vyloučen z požívání těchto statků.⁷⁷ Skutečnost, že životní prostředí je kvalifikováno jako veřejný statek však nebrání tomu, aby bylo na životní prostředí nahlíženo jako na subjektivní právo. Právo na příznivé životní prostředí, patří mezi základní lidská práva a v zásadě se ho může dovolávat každý. Nelze se jej však dovolávat přímo s odkazem na předmětné ustanovení Listiny, nýbrž pouze s pomocí právní úpravy v konkrétním zákoně, která v tomto ohledu právo vyplývající z Listiny, provádí. Jak uvádí doktrína, na tomto vymezení na úrovni „běžného“ zákona závisí, jaký stav životního prostředí bude možné pokládat za příznivý a jen s odkazem na tuto úpravu, se na práva na příznivé životní prostředí lze domáhat.⁷⁸

Právní základ lze nalézt v čl. 41 Listiny, kde je uveden taxativní výčet práv, uvedených v Listině, kterých se lze dovolávat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádí⁷⁹. Článek 35 tedy ve své podstatě odpovídá čl. 11, kterému se budu dále věnovat, a to konkrétně jeho třetímu odstavci. Článek 35 je však po obsahové stránce širší, neboť se vztahuje na výkon jakéhokoliv práva, nejen vlastnického. Současně však zůstává podmínka obsahu v konkrétním zákoně, jak je uvedeno v odborné literatuře.⁸⁰ Z hlediska realizace tohoto práva je však nutné připomenout omezení dle čl. 4 odst. 4

⁷⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. Komentář k čl. 4 Ústavy České republiky IN: SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SILOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*, Komentář. 1. vydání. Praha: 2007. s. 60.

⁷⁶ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁷⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 9.10.1996, sp.zn. Pl. ÚS 15/96.

⁷⁸ DROBNÍK, Jaroslav, Kapitola II. oddíl 5. Ústavní základy IN: DAMOHORSKÝ, Milan, a kol.: *Právo životního prostředí*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2007. s. 47-48.

⁷⁹ Článek 41 odst. 1 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁸⁰ PAVLÍČEK, Václav. Komentář k čl. 35 Listiny IN: PAVLÍČEK, Václav, a kol. *Ústava a ústavní řád České republiky. Komentář*. 2. díl Práva a svobody. 2. doplněné a podstatně rozšířené vydání. Praha: Linde, 2002. s. 283.

Listiny,⁸¹ z něhož vyplývá povinnost šetřit podstatu a smysl základních práv a svobod při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod.⁸²

3.1.2 Mezinárodní právo, Evropské právo

Z hlediska mezinárodního práva lze nalézt úpravu práva myslivosti především v rámci konkrétních úmluv, jejímiž smluvními stranami jsou zpravidla jednotlivé státy. Důležitým pramenem v oblasti mezinárodně právní úpravy honebního práva je především Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „EÚLP“).

Z dalších mezinárodních smluv, které svým významem stojí za zmínku, bych uvedl následující:

- Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry přírodních stanovišť
- Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Úmluva o mokřadlech mající mezinárodní význam zvláště pro biotopy vodního ptactva
- Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Evropská úmluva o krajině
- Úmluva o biologické rozmanitosti

Na poli Evropské unie lze nalézt hned několik předpisů, upravujících vztah k životnímu prostředí, nepřímo tedy i k právu myslivosti ať už přímo úpravou myslivosti nebo prostřednictvím ochrany volně žijící zvěře, resp. její regulace v mezích, které tyto normy vytyčují.

Na poli práva evropské unie je jednotně upravena především ochrana volně žijících živočichů. Tato oblast však s myslivostí jako takovou velmi úzce souvisí a nelze ji při zkoumání východisek právní úpravy zcela opomenout. Další skupinou předpisů, které jsou tzv. „blízké“ zkoumané problematice jsou předpisy v oblasti zemědělství. Mezi předpisy sekundárního práva v oblasti, která se bezprostředně dotýká ať už přímo či nepřímo práva myslivosti patří následující normy:

- Směrnice č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Směrnice č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků

⁸¹ Článek 4 odst. 4 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁸² Nález Ústavního soudu ze dne 23.5.2000, sp. zn. Pl. ÚS 24/99.

- Směrnice Rady č. 92/45/EHS, o zvěřině
- Směrnice Rady č. 91/477 EHS, o zbraních.

3.1.3 Zákonná úprava myslivosti v České republice

Na úrovni „běžného“ zákona je základním pramenem právní úpravy zákon o myslivosti⁸³. Jedná se o stěžejní předpis v dané oblasti, který zakotvuje nástroje práva sloužící k ochraně zachování, chovu zvěře, jakož i vedlejšími, ale neméně důležitými aspekty jako jsou dovoz, vývoz zvěře, její držení v zajetí. Zákon též upravuje tvorbu, správu, ale i zánik honiteb, v jejichž vymezeném prostoru se toto právo vykonává. Předpis též upravuje komplexní nástroje pro zlepšování podmínek pro pohyb zvěře.

Pro účely tohoto zákona se myslivostí rozumí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví.⁸⁴

Současná právní úprava, uvedená v zákoně o myslivosti rozlišuje dvě kategorie. Myslivost a právo myslivosti.

3.1.4 Zákon o myslivosti

Zákon o myslivosti definuje myslivost jako *soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolkovou činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví*. Taková definice je jistě velice moderní a obtojí v mezinárodním srovnání. Zároveň však tato definice a samotný zákon o myslivosti nikterak neupírá vlastníkům honebního pozemků tradičně uznávané právo na výkon myslivosti. Nepopírá ani pojetí práva myslivosti jako práva věcného, neboť vlastníci honebního pozemků mají právo sdružovat se do honebních společenstev a vykonávat i přímo právo myslivosti ve státem uznaných honitbách anebo toto právo pronajmout jiným subjektům za podmínek v zákoně stanovených.⁸⁵

Naproti tomu právem myslivosti *rozumí zákon o myslivosti souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních*

⁸³ Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ Ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ PETR, Bohuslav: Ještě k právu myslivosti a jeho místu v systému věcných práv ve světle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. *Právní rozhledy*, 3/2002, s. 138.

pozemků.⁸⁶ Z výše uvedeného nepochybně plyne, že podstata myslivosti spočívá především v naplnění ústavního cíle, tj. k ochraně zvěře a myslivosti jako předmětu národního kulturního dědictví.

Dalším, neméně důležitým pojmem je honitba. Tu zákon označuje jako „soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezených v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle zákona o myslivosti. Rozlišujeme honitbu vlastní a společenstevní. Vlastní honitba je tvořena pozemky jednoho vlastníka, jenž splňuje minimální výměru 500 hektarů. Naproti tomu společenstevní honitba se skládá z více pozemků různých vlastníků, kteří zakládají honební společenstvo. Podmínka minimální výměry je totožná jako u honitby vlastní, tj. minimálně 500 hektarů. Oborou se rozumí „druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že se chovná zvěř z obory nemůže volně hýbat“.⁸⁷

Vlastníkem honebního pozemku se rozumí fyzická i právnická osoba, která vykonává vlastnická nebo jiná majetková práva státu k pozemkům. Takovou osobou může být i právnická osoba, která vykonává výše uvedená práva k pozemkům ve vlastnictví státu⁸⁸. V praxi se nejčastěji bude jednat o státní podnik Lesy České republiky, jenž obhospodařuje největší část honebních pozemků ve vlastnictví státu. Druhým významným subjektem na poli hospodaření se státním majetkem je Státní pozemkový úřad, který hospodaří s pozemky ve vlastnictví státu, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa.

Držitelem honitby je osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, honitba uznána.⁸⁹ Držitelem honitby může být jak fyzická, tak i právnická osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána a ve které může vykonávat právo myslivosti. Podle úst. § 32 odst. 1 zákona o myslivosti může držitel honitby na uhnané honitbě vykonávat právo myslivosti, případně jej může pronajmout.⁹⁰ Typicky se bude jednat o myslivecké sdružení, respektive spolky podle občanského zákoníku.⁹¹ Postavení těchto spolků není v odborné literatuře nikterak blíže rozebráno. V judikatuře lze nalézt i přístupy, že by tyto spolky mohly být zařazeny mezi zájmovou samosprávu.⁹² Rozbor této otázky by však byl nad rámec této práce. Nutno i podotknout, že Ústavní soud

⁸⁶ Ustanovení § 2 písm. zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷ Ustanovení § 2 písm. j) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ Ustanovení § 2 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ Ustanovení § 2 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰ ŘEHÁK, Libor, STANĚK, Jiří, KŘÍŽ, Pavel. *Zákon o myslivosti s komentářem*. Praha: Venator, 2002. s. 49 (§ 32 odst. 1).

⁹¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹² Rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 5. 1998, sp. zn. 8 C 165/97.

se k tomuto staví rezervovaně, a přiklání se k názoru, že se nejedná o součást veřejné správy.⁹³

Naproti tomu uživatelem honitby je držitel honitby, pokud honitbu využívá sám, nebo osoba, které držitel honitby honitbu pronajal. Uživatel honitby je vždy vymezen v rozhodnutí o uznání honitby, případně je uveden ve smlouvě o nájmu honitby mezi držitelem honitby a nájemcem honitby.

Honebními pozemky jsou všechny pozemky, které nejsou podle zákona pozemky nehonebními.⁹⁴ Z negativního vymezení honebních pozemků je patrný úmysl zákonodárce vymežit ve výčtu pouze pozemky nehonební a druhou kategorii ponechat jako tzv. „zbytkovou“. S touto konstrukcí lze souhlasit s ohledem vzhledem k jejímu praktickému dopadu. Jako nehonební pozemky zákon označuje zejména pozemky uvnitř hranice současně zastaveného území obce, jako jsou náměstí, parky apod. z dalších je vhodné vyjmenovat zahrady, hřbitovy, silnice apod.⁹⁵ Nehonebními pozemky jsou pozemky uvnitř hranice současně zastavené území obce, jako náměstí, ulice, nádvoří, parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále například zahrady, dálnice, silnice, hřbitovy apod.

3.1.5 Podzákonná úprava

V oblasti podzákonných předpisů je nutné zmínit především vyhlášky Ministerstva zemědělství, které je v tomto smyslu ústředním orgánem státní správy myslivosti,⁹⁶ zmocněný na základě zákona k vydávání vyhlášek, kupříkladu v oblasti mysliveckých zkoušek⁹⁷.

3.2 Principy práva myslivosti

Principy práva myslivosti jsou určité tvůrčí ideje pro zejména pro správnou interpretaci jednotlivých ustanovení zákona o myslivosti, ale i jiných právních předpisů z této oblasti.

1. Princip jednoty výkonu práva myslivosti a ochrany životního prostředí. Mezi širší odbornou veřejností znám spíše jako princip trvale udržitelného rozvoje.
2. Princip racionálního výkonu práva myslivosti. Se zvěří je nutno zacházet jako s přírodním bohatstvím. Výkon práva myslivosti nesmí být na újmu ekosystému,

⁹³ Nález Ústavního soudu ze dne 20. února, sp. zn. II. ÚS 452/98.

⁹⁴ Ustanovení § 2 písm. f) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ Ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁷ Ustanovení § 58 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

do kterého zasahuje. Současně klade požadavek na plánování výkonu myslivosti za účelem rovnováhy mezi stavem zvěře, ochranou ekosystému a výkonu lidské činnosti.

3. Princip spojení práva myslivosti s vlastnictvím. Tato zásada se uplatní především u tvorby a uznávání honiteb. Pozemky, na nichž je možné myslivost provozovat musejí být ve vlastnictví nebo užívání osoby k tomu oprávněné.
4. Princip široké účasti občanů na výkonu práva myslivosti. Vyjadřuje přístup občanů k výkonu práva myslivosti.
5. Princip státního řízení výkonu práva myslivosti. Myslivost jako součást přírodního bohatství je předmětem pozornosti ze strany státu. Ingerence státní moci v oblasti myslivosti je tedy důležitá a není nikterak překvapivá. Stát je ten subjekt, který určuje podmínky výkonu této činnosti a vykonává nad řádným výkonem myslivosti dohled.⁹⁸

3.2.1 Státní správa myslivosti

Státní správou myslivosti se rozumí ta část, veřejné správy, kterou stát vykonává přímo nebo nepřímo tím, že tuto správu deleguje na jiné orgány veřejné správy.⁹⁹ Na úrovni zákona o myslivosti se předpokládá systém státní správy, na jejímž pomyslném vrcholu stojí Ministerstvo zemědělství. V rámci nižších instancí působí v oblasti státní správy myslivosti též Krajské úřady a základním článkem jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Z tohoto dělení však existuje výjimka, a to konkrétně u Národních parků a pozemcích určených na obranu státu. Tuto strukturu tvoří Ministerstvo životního prostředí a příslušné správy národních parků.¹⁰⁰

3.2.2 Působnost ministerstev

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“) vymezuje působnost jednotlivých ministerstev v konkrétních oblastech působnosti státní správy. Podle ustanovení § 15 odst. 1 kompetenčního zákona je Ministerstvo zemědělství mimo jiné ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou

⁹⁸ BARTOŠOVÁ, G. *Právní aspekty honitby a jejího využití v rámci výkonu práva myslivosti*. Olomouc, 2015 s. 13. Diplomová práce na Právnické fakultě univerzity Palackého. Vedoucí diplomové práce Lucia Madleňáková.

⁹⁹ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 233.

¹⁰⁰ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 234.

území národních parků, kde je ústředním orgánem státní správy Ministerstvo životního prostředí. Tutéž dikci nalezneme též v ustanovení § 57 odst. 1 zákona o myslivosti.

Zákon o myslivosti vymezuje příslušná oprávnění a povinnosti Ministerstva zemědělství. Ministerstvo rozhoduje ve věcech opatření k zachování druhů zvěře, vývozu, vývozu a vypouštění druhů zvěře, ve věcech týkající se organizací myslivosti v oboru působnosti Ministerstva, ukládání opatření při provádění dozoru, řídí výkon státní správy myslivosti, organizuje a řídí myslivecký výzkum a vzdělávání v myslivosti, pověřuje právnické osoby k provádění zkoušek repro myslivecké hospodáře, sokolnických zkoušek, zkoušek psů z výkonu a zkoušek z myslivosti, zpracovává statistická hlášení o myslivosti aj.¹⁰¹

3.2.3 Působnost Kraje

Kraje jsou vyššími územně samosprávnými celky zřízenými zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávných celků. Jedná se o územní společenství občanů, které vlastní majetek a které pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.¹⁰² Kraje mohou vykonávat jak samostatnou, tak přenesenou působnost. Krajský úřad jako orgán státní správy myslivosti vykonává přenesenou působnost.¹⁰³ Krajský úřad rozhoduje ve věcech souhlasu s chovem zvěře v zajetí, omezení způsobu hospodaření v některých honitbách, vymezení oblastí pro chov zvěře, prohlášení pozemků za nehonební, povolení použití dravců jako loveckých a uložení opatření při provádění dozoru. Dále určuje termíny sčítání zvěře, zpracovává statistická hlášení o myslivosti.¹⁰⁴

3.2.4 Působnost obcí

Obec je základním územně samosprávným celkem, který je definován jako územní společenství občanů s právem na samosprávu a jenž tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Kromě samostatné působnosti vykonává obec v případech stanovených zákonem také přenesenou působnost podle čl. 105 Ústavy.¹⁰⁵ Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou tedy základním článkem výkonu státní správy myslivosti, neboť tak přímo stanoví zákon o myslivosti. Podle § 60 zákona o myslivosti vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve státní správě myslivosti všechny

¹⁰¹ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 238 (§ 58 zákona o myslivosti).

¹⁰² Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ Ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ Ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů.

působnosti, které ukládá zákon o myslivosti, které nejsou svěřeny Ministerstvu zemědělství nebo krajským úřadům v přenesené působnosti.¹⁰⁶

¹⁰⁶ ŘEHÁK, Libor, STANĚK, Jiří, KŘÍŽ, Pavel. *Zákon o myslivosti s komentářem*. Praha: Venator, 2002. s. 286.

4 Územní aspekty práva myslivosti

4.1 Tvorba honitby

Podle zákona o myslivosti lze provozovat právo myslivosti pouze v honitbě, která je uznána. Procesu uznávání honitby se budu věnovat dále, nicméně je nutné připomenout, že rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti vždy vychází z návrhu, který podá vlastník honebního pozemku, avšak toto uznání lze provést pouze za současného splnění zákonem stanovených požadavků. Co se týče parametrů honitby, tak je nutné, aby pozemky, tvořící honitbu, tvořily funkční celek složený ze souvislých honebních pozemků, tj. aby tvořily, pokud možno ucelený funkční celek. Účelem tohoto požadavku je ochrana zvěře, která se tak může volně pohybovat v prostoru celé honitby, aniž by byla vystavena nebezpečí při pokusu překonat eventuální překážku v pohybu.¹⁰⁷ Takovou překážkou může být kupříkladu Hladina přehradní nádrže, která protíná honitbu a tím narušuje souvislost honitby jako celku.¹⁰⁸ Souvislost též není dána v případě, že ji protíná od jedné hranice k druhé na protilehlé straně souvislá zástavba tak, že se nelze dostat z honebních pozemků v jedné části honitby na honební pozemky v její druhé části bez překročení cizích pozemků, které jsou nehonebními.¹⁰⁹ Při tvorbě honitby se z logických důvodů nepřihlíží k hranicím jednotlivých katastrálních území. Namísto toho zákon uvádí požadavek, aby se hranice honitby, pokud možno kryly s hranicemi přírodními, které jsou v terénu zřetelné (například potok, cesta, silnice, most).

Další podmínkou je trvalost takovéto hranice, což nelze vykládat doslova, neboť např. vodní toky v průběhu času mohou měnit částečně svoje koryto. Trvalá je tedy taková hranice, která je schopna zachovat se po delší časové období. Není tedy možné považovat za hranici pozemku celek, který má pouze přechodný charakter, jako např. periodická tůň či náplava. Hranice musí být zřetelná, rozpoznatelná pouhým zrakem (stromořadí, potok), není tedy nutné vytyčení hraničními kameny apod. Při tvorbě honitby se musí přihlížet také k jejímu tvaru a velikosti. Minimální výměra obory činí 50 hektarů. Ostatní honitby musejí mít alespoň 500 hektarů. Dalším omezením je šířka obory, která nesmí mít v nejširším místě méně než 500 metrů, a to i v případě, že by dosahovala minimální výměry. Uvedené omezení se nicméně nevztahuje na okrajové části honitby, kde by

¹⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2007, čj. 8 As 26/2005-89.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.4.2008, čj. 7 As 26/2006-72.

takovéto omezení mohlo způsobit i neuznání honitby pouze kvůli několika jednotlivým výběžkům, jejichž význam v dané honitbě může být pouze zanedbatelný.

Dané omezení však nedopadá na veškeré případy honiteb, neboť jak sama odborná literatura připouští, že daná regulace není dostačující. V praxi může přinášet případy, kdy tvar honitby sice bude přijatelný a v souladu se zákonným požadavkem, avšak její tvar bude přesto nevhodný. Takovýmto tvarem budou například prstencovité tvary, např. okolo větších zastavených území. Při tvorbě honitby by tedy měly vznikat spíše hranice myslivecké, které nejsou zpravidla shodné s hranicemi katastrálních území a jednotlivých parcel. Stejně tak je důležité, aby honitba nekončila na rozhraní lesního a zemědělského pozemku. Tyto problémy by měly být odstraňovány už ve fázi uzavírání příslušné dohody jednotlivých vlastníků honebních pozemků, případně orgán státní správy myslivosti v řízení o uznání honitby¹¹⁰.

V ideálním případě by bylo vhodnější stanovovat minimální rozměry honiteb vždy konkrétně s přihlédnutím k individuálním požadavkům předmětného území v daném konkrétním případě. Je však zřejmé, že takováto úprava by z materiálního hlediska přinesla možná spravedlivější členění jednotlivých honiteb, avšak chaos a zdoluhavost takovýchto řízení by taktéž mohlo přinést paradoxně více komplikací než užitku. Některé druhy zvěře, zejména vysoké zvěře vyžadují rozlehlá území, zatímco menší tvorstvo jako zajáci či divoká prasata mohou operovat na podstatně menším území.¹¹¹

4.2 Proces uznání v rámci správního řízení

Výkon práva myslivosti je možné realizovat pouze za splnění zákonem předepsaných podmínek. První otázkou je rozsah výkonu tohoto práva, a to jak z hlediska místního, tak věcného, tj. v jakém konkrétně vymezeném prostoru lze toto právo vykonávat? Je možné jej vykonat i mimo uznanou honitbu či nikoliv?

O uznání honitby se rozhoduje ve správním řízení, přičemž i zde platí obecná subsidiarita správního řádu. Řízení je možné zahájit buď na návrh vlastníka honebních pozemků, nebo přípravného výboru honebního společenstva.¹¹² Dle důvodové zprávy k zákonu o myslivosti je nutné vždy respektovat obecné zásady tvorby honitby, jinak takový návrh nemá šanci na přijetí ze strany orgánu státní správy myslivosti. Oproti dřívější úpravě, kdy se zpravidla jednalo o jakýkoliv návrh jedné či druhé skupiny

¹¹⁰ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 70 (§ 17 zákona o myslivosti).

¹¹¹ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 70-71 (§ 17 zákona o myslivosti).

¹¹² Ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

vlastníků honebních pozemků, kteří tyto návrh vznikaly pouze v důsledku soutěživosti mezi jednotlivými skupinami.¹¹³ O uznání honitby, která se skládá z honebních pozemků většího počtu vlastníků, může požádat pouze honební společenstvo, jehož členy jsou vlastníci těchto pozemků. Pokud honební společenstvo založeno nebylo a návrh podal některý se sdružených vlastníků, je návrh neoprávněný a orgán státní správy myslivosti takovýto návrh musí odmítnout.¹¹⁴

Proces uznání honitby probíhá ve správním řízení a k vydání příslušného správního rozhodnutí o uznání honitby je příslušný orgán státní správy myslivosti, v jehož územním obvodu leží honební pozemky navrhované honitby. Jestliže však leží honební pozemky v obvodech více takových orgánů, je příslušný orgán, v jehož obvodu leží největší část honebních pozemků. Držitelem takové honitby se dle výše uvedeného může stát pouze osoba, která podala návrh na uznání honitby. Co se týče vhodnosti předmětného ustanovení, tak je nutné konstatovat, že zákonodárcem zvolené řešení odpovídá proporcionalitě mezi jednotlivými správními orgány, neboť vcelku logicky přiznává právo rozhodnout o uznání honitby správnímu orgánu s největší výměrou.¹¹⁵ Předchozí úprava¹¹⁶ vyžadovala dohodu s ostatními orgány, což však vedlo ke kompetenčním konfliktům a nutnosti rozhodování ze strany vyšších orgánů¹¹⁷.

K návrhu na uznání honitby navrhovatel přiloží jím zpracované údaje o vlastnictví honebních pozemků včetně mapového zakresu hranic honitby na mapě zajišťující přesné odlišení hranic honitby a návrh plánovaných druhů zvěře a jejich minimálních normovaných stavů.¹¹⁸ Výše uvedené si nyní podrobněji rozebereme.

1. Údaj o vlastnictví honebních pozemků – tato skutečnost se dokládá zpravidla výpisem z katastru nemovitostí v ideálním případě opatřený razítkem příslušného kontaktního místa veřejné správy, označenými jako – CZECH POINT¹¹⁹. Jiná forma výpisu, než výše uvedeným výpisem nemá povahu veřejné listiny a má pouze informativní charakter. Typickým příkladem je náhled do katastru

¹¹³ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 29.4.1998, sp. zn. II. ÚS 311/97.

¹¹⁵ Ustanovení § 29 zákona č. 449/2001, o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁶ Ustanovení § 13 zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti ve znění účinném do 30.6.2002.

¹¹⁷ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 119 (§ 29 zákona o myslivosti).

¹¹⁸ Ustanovení § 18 odst. 6 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁹ Kontaktními místy veřejné správy jsou notáři, krajské úřady, obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů, ale také zastupitelské úřady (velvyslanectví) v zahraničí. Kontaktní místa též provozuje Česká pošta, Hospodářská komora a také banky, kterým Ministerstvo vnitra udělilo autorizaci. <http://www.czechpoint.cz/public/verejnost/sluzby-pro-verejnost/>

nemovitostí přes stránky katastrálního úřadu¹²⁰ případně podrobný výpis, byť hrazený žadatelem. Ani v tomto případě však nejde o veřejnou listinu a případnému žadateli opomenutí této formy zbytečně prodlužuje proces uznání honitby. Vlastnictví k honebnímu pozemku lze osvědčit též platným nabývacím titulem (kupní, darovací nebo jinou smlouvou, n základě, které vlastník honební pozemky získal)¹²¹

2. Mapový zakres obvodu honitby nepřehledové mapě v měřítku 1:2880 nebo podrobnějším – tento zakres by měl být veden po hranicích pozemků s vyznačením vodních toků, pozemních komunikací, přírodních hranic apod.
3. Popis hranic honitby s přihlédnutím k požadovaným prvkům její trvalosti, zřetelnosti v terénu.
4. Navrhovaný název honitby.
5. Identifikace honebních pozemků v obvodu navrhované honitby – Jedná se o údaje o vlastnictví uvedené na výpisu z katastru nemovitostí. V podstatě jde o ztotožnění konkrétních honebních pozemků v katastrální mapě z hlediska vlastnického vztahu, kat i dle jejich členění na pozemky zemědělské, lesní a vodní plochy podle katastrálního zákona.
6. Sestavení výměr honebních pozemků včetně členění dle druhu kultur,
7. Návrh na přičlenění honebních pozemků, dohody o výměně honebních pozemků mezi navrhovatelem a držiteli sousedních honiteb, dohody o přičlenění honebních pozemků s jejich vlastníky, popřípadě souhlasy držitelů honiteb s navrhovaným přičleněním, vše s uvedením výměr, druh kultur a údaj o vlastnictví honebních pozemků, jichž se výměna nebo přičlenění týká.
8. Návrh plánovaných druhů zvěře – jedná se o návrh budoucího držitele honitby, který by měl vycházet z podmínek a vhodnosti honitby k existenci a chovu jednotlivých druhů volně žijící zvěře.
9. Specifické požadavky v případě návrhů obor nebo návrhů na volnou honitbu či v případě vzniku bažantnice¹²²

Pokud návrh na uznání honitby splňuje veškeré výše uvedené podmínky, orgán státní správy myslivosti mu musí vyhovět v rozsahu honebních pozemků, které jsou ve vlastnictví navrhovatele (jde-li o honitbu vlastní) případně členů navrhovatele (jde-li

¹²⁰ <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>

¹²¹ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 77 (§ 18 zákona o myslivosti).

¹²² PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 77-78.

o honitbu společenstevní). V tomto případě správní orgán nedisponuje žádnou diskreční pravomocí, zda rozhodnutí vydat či nevydat. Skutečnost, že správní orgán v rámci rozhodnutí ještě přiřčení k honitbě i pozemky ve vlastnictví jiných vlastníků, a toto přiřčení bylo uvedeno v návrhu, je už věc správního uvážení konkrétního správního orgánu. Samozřejmě je nutné vždy přihlížet k vůli vlastníka pozemku.¹²³

Co se týče náležitostí předmětného rozhodnutí, tak je vhodné pro účely této práce zmínit především povinné označení držitele honitby, což je nepřímým důsledkem skutečnosti, že právo myslivosti v uznané honitbě přísluší tomu, kdo je v rozhodnutí o uznání honitby uveden jako její držitel. Právo myslivosti tedy lze vykonávat jen v rámci uznané honitby, a nikoliv mimo ni. K samotnému rozhodnutí o uznání honitby je nutné doplnit ještě jednu poznámku a to, že do právní moci rozhodnutí o uznání honitby užívá honitbu její dosavadní uživatel. V tomto rozhodnutí nelze ani vyloučit odkladný účinek odvolání¹²⁴, což zamezuje případným sporům o náhradu za hodnotu ulovené zvěře nebo o případnou náhradu nákladů vynaložených za přikrmování zvěře. To, že do právní moci rozhodnutí není možné užívat honitbu, že dosavadní uživatel ji řádně užívá až do vydání nového rozhodnutí je zcela oprávněné, neboť není možné připustit skutečnost, že by jeden pozemek v honitbě byl bez držitele honitby s tím, že by nikdo neodpovídal vlastníkům pozemku za škodu, kterou způsobí zvěř v honitbě.

V tom případě by případný neoprávněný lovec, nebyl pytlákem v pravém slova smyslu, neboť by fakticky nezasáhl do ničeho práva, poněvadž by žádné ani neexistovalo.¹²⁵ Správnost tohoto závěru dokládá i skutečnost, že pokud držitel honitby (myšleno nové honitby) nezačne ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby užívat honitbu sám nebo ji nepronajme, tak může orgán státní správy myslivosti honební pozemky přiřčenit k jiné honitbě, rozdělit mezi několik honiteb a současně zrušit původní rozhodnutí o uznání honitby.¹²⁶

V této souvislosti je vhodné zmínit poměrně medializovaný případ, který rozhodoval Krajský soud v Brně. Případ měl hned několik rovin. Významným byl z mediálního hlediska především vstup veřejnosti do obory, kdy se uživatel honitby snažil tento vstup na nějakou část roku omezit, což se mu povedlo, ale Krajský soud v Brně letos v březnu rozhodl o zrušení zákazu vstupu. Rozbor zákazu vstupu by však už šel nad rámec této

¹²³ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2008, sp. zn. 1 As 43/2007-95.

¹²⁴ Ustanovení § 29 odst. 4. zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁵ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 119 (§ 29 zákona o myslivosti).

¹²⁶ Ustanovení § 29 odst. 2 z.č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

práce a zasloužil by si bližší zkoumání, ponechme jej teď prosím stranou. Pro účely této kapitoly bych se však spíše zaměřil na fakt, že v daném případě se řešila i otázka platnosti původního rozhodnutí o uznání honitby, na jehož podkladě bylo vydáno opatření obecné povahy o zákazu vstupu do honitby (v tomto případě obory). Při dokazování soud dospěl k závěru, že původní rozhodnutí o uznání honitby nebylo v souladu se zákonem z důvodu opomenutí účastníků řízení, kdy byl nakonec účastníkem pouze navrhovatel, ač tomu tak být nemělo. Navíc se jednalo o rozhodnutí staré více než dvacet let. Soud doslova uvedl: „Nelze dovodit, ani to, že nesprávné vyznačení právní moci na rozhodnutí za situace, kdy některému účastníkovi rozhodnutí nebylo oznámeno, může mít pro takového účastníka fatální důsledky jen proto, že od nesprávného vyznačení právní moci uběhla dlouhá doba.“¹²⁷ Případ je tedy zajímavý i z pohledu právní moci. Tento případ jen potvrzuje, jak zásadní roli v procesu uznání honitby hraje orgán státní správy myslivosti a jak důležitý je aspekt preciznosti takového rozhodnutí.

4.3 Přičlenění pozemku

Vrátím-li se k procesu uznání honitby, návrh na uznání podává vlastník honitby případně honební společenstvo, což bude asi častější případ. Tento návrh musí předat příslušnému odboru na obecním úřadu obce s rozšířenou působností, do jehož působnosti řízení spadá. Jestliže splní navrhovatel veškeré podmínky, orgán státní správy myslivosti musí vydat rozhodnutí o uznání honitby. V daném případě tedy nemá prostor pro další uvážení z hlediska vydání kladného rozhodnutí ve věci. Nejvyšší správní soud v jednom ze svých rozhodnutí doslova uvedl: „Pokud návrh na uznání honitby splňuje podmínky stanovené v § 17 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, musí mu orgán státní správy myslivosti vyhovět v rozsahu honebních pozemků, které jsou ve vlastnictví navrhovatele (jde-li o honitbu vlastní) či členů navrhovatele (jde-li o honitbu společenstevní).“¹²⁸

Podle ustanovení § 18 odst. 4. zákona o myslivosti může navrhovatel požádat, aby k honebním pozemkům dosahujícím minimální výměry byly přičleněny další souvislé honební pozemky jiných vlastníků, a to s uvedením důvodů tohoto přičlenění. Pokud se o přičlenění s těmito vlastníky dohodl, přiloží tuto dohodu k návrhu. Jestliže se navrhovatelé budoucích sousedních honiteb dohodnou o vzájemné výměně honebních pozemků, která co do jejich výměry nemusí být stejná, předloží tuto dohodu k návrhům.

¹²⁷ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. března 2017, čj. 65 A 2/2015-236.

¹²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2008, čj. 1 As 43/2007.

Pokud provádí přičlenění orgán státní správy z vlastního podnětu, může se tak stát jen se souhlasem držitele honitby.

Celkový rozsah výměn a přičlenění, které se provádějí k vyrovnání hranice, nesmí být vyšší než 10 % výměry vlastních honebních pozemků navrhovatele honitby.¹²⁹Těmito výměnami však dochází omezení vlastnického práva. Nejde však o klasické věcné břemeno, nýbrž o závazkový právní vztah mezi vlastníky honebních pozemků na základě dohody přiložené k návrhu na uznání honitby. Jedná se tedy o klasickou výpůjčku, kterou vlastník pozemku přenechává pozemek druhému vlastníku k užívání, z povahy věci omezeného pouze na výkon práva myslivosti. Při výměně se předpokládá vyrovnanost vyměňovaných pozemků co do součtu výměr, což je však v praxi téměř nemožné. Výměry nemusí být stejné. Případná dohoda o výměně nemůže být zpochybněna pouze nevyrovnaností v samotné výměře. Stranám je tedy ponechána poměrně značná volnost pro uzavření dohody. V případě, že dosahuje honitba minimální výměry, pak je možné realizovat jak výměnu, tak i přičlenění. V každém případě vždy musí velikost honitby dosáhnout alespoň minimální výměry požadované zákonem.

Naproti tomu při tzv. „*následné výměně*“ prováděné v rámci změny honitby je přípustné, aby velikost honitby klesla po výměně pozemků i pod zákonem stanovenou výměru. Dohody musí mít písemnou formu a obsahovat podpisy statutárních zástupců držitelů sousedních honiteb případně jejich zástupců spolu s přiloženou plnou mocí. V případě honebních společenstev se předpokládá schválení dohody na příslušném orgánu a současně projednání s jednotlivými vlastníky. Při výměně těchto pozemků se vlastníci mohou stát členy druhého honebního společenstva, za dodržení postupu dle stanov.¹³⁰

Přičlenění samo o sobě není žádným velkým zásahem do vlastnického práva, pokud je vlastník dotčeného pozemku držitelem honitby nebo členem honebního společenstva. V obou případech má vlastník pozemku alespoň elementární úroveň kontroly nad výkonem myslivosti, ať už přímo jako držitel nebo nepřímo účastí v honebním společenstvu.

Jak již bylo uvedeno, pokud se nepodaří s vlastníkem pozemku, který není ani držitelem honitby nebo členem honebního společenstva uzavřít dohodu o přičlenění k nově vznikající honitbě, může tak učinit orgán státní správy myslivosti z úřední povinnosti. Řízení o přičlenění může orgán státní správy myslivosti zahájit jak z úřední povinnosti, tak

¹²⁹ Ustanovení § 18 odst. 4 z.č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁰ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 76 (§ 18 zákona o myslivosti).

i na návrh.¹³¹ V tom případě, je povinen strpět na svém pozemku výkon práva myslivosti. Výkon tohoto práva může zahrnovat například právo vstupu, vjezdu na pozemek, např. za účelem lovu, případně jiných činností bezprostředně související s myslivostí. Tímto rozhodnutím dochází k omezení vlastnického práva v té rovině, že je i nadále oprávněn užívat svůj pozemek téměř bez jakémkoliv omezení s výjimkou strpění výkonu práva myslivosti. Takovéto omezení není dle judikatury Ústavního soudu tak intenzivní, aby jej bylo možno považovat za zásah ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny.

Ústavní soud toto považuje za omezení ve smyslu třetího odstavce předmětného článku s tím, že hlavním účelem zákona o myslivosti je především ochrana zvěře.¹³² Ochraňování vlastnictví sice požívá ochrany, nicméně v daném případě se jedná o přípustné omezení ve prospěch ochrany zvěře. Tím spíše nesmí být účel zákona zůstat nenaplněn, pakliže se nepodaří uzavřít dohodu se všemi vlastníky pozemků v rámci honitby, ale je nutné z hlediska procesní ekonomie a efektivního hospodaření v rámci honitby rozhodnout vrchnostenským aktem v těch případech, kdy předešlý pokus o uzavření dohody nebyl úspěšný.¹³³

Správní orgán v tomto případě disponuje poměrně širokým prostorem pro správní uvážení, a to do té míry, že je možné jít nad rámec navrhovatelů. Krajský soud v Hradci Králové v jednom ze svých rozhodnutí doslova uvádí: *„Při rozhodování o přiřazení honebních pozemků, které tvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, k existujícím honitbám, není vůle navrhovatelů, jako jejich vlastníků či správců, rozhodující, neboť jde o věc správního uvážení správního orgánu, který o něm rozhoduje. Podstatnou, nikoliv rozhodující a jedinou, není ani délka společných hranic mezi přiřezávanými pozemky stávajícími honitbami, nýbrž celý komplex zásad řádného mysliveckého hospodaření, který musí být v rozhodnutí o přiřazení přezkoumatelným způsobem odůvodněn. Pokud správní orgán vyjde ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, vyvodí z něho odpovídající závěry v souladu s uznávanými hledisky stanovenými v zákoně o myslivosti a ty logicky odůvodní, pak nemá soud důvod do takového rozhodnutí zasahovat.“*¹³⁴

4.4 Náhrada za přiřazení

Přestože zásah do vlastnického práva vlastníka přiřazeného pozemku, jak bylo výše uvedeno, není omezení podle čl. 11 odst. 4, i tak má vlastník právo na náhradu újmy za

¹³¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2008, čj. 4 As 47/2007-84.

¹³² Nález ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

¹³³ Tamtéž

¹³⁴ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 5. 2016, čj. 30 A 29/2015-129.

toto omezení od držitele honitby. Ustanovení § 30 odst. 2 Mysl stanoví, že „*Vlastníkům honebních pozemků, které orgán státní správy myslivosti přiřčenil, podle odstavce 1 náleží, od držitele honitby náhrada; jde – li o společenstevní honitbu, je náhradu povinno platit honební společenstvo. Nedohodnou-li se zúčastněné osoby o výši náhrady, určí náhradu orgán státní správy myslivosti a přihlédne přitom k velikosti přiřčeněných honebních pozemků a k předpokládanému výnosu z výkonu práva myslivosti na těchto pozemcích. Náhrada je splatná do 31. března běžného roku zpětně. Náhrada však nenáleží, pokud honební pozemky byly přiřčeny ke společenstevní honitbě a jejich vlastník se stal členem honebního společenstva.*“

Ze samotného výpočtu výše náhrady nelze dovozovat, že dojde k zúžení vlastnického práva z hlediska zúžení jeho celkového obsahu. V daném případě se vypočítává jako přiměřený podíl na výnosech z honitby. Otázkou však zůstává náhrada za užívání pozemků, které sice byly zahrnuty do společenstevní honitby, ale vlastník pozemku následně z honebního společenstva vystoupí postupem podle § 26 odst. 3 Mysl?¹³⁵ V zákoně o myslivosti totiž úprava náhrady škody pro tento případ neexistuje, resp. zákon, konkrétně ustanovení § 30 pamatuje pouze na případ, kdy se vlastník pozemku členem honebního společenstva vůbec nestane. V takovém případě mu bude poskytnuta výše uvedená náhrada. Z tohoto pohledu je tedy nutné vyjasnit, zda zákon o myslivosti umožňuje poskytnout náhradu i vlastníkům, kteří v první fázi vstoupili do honebního společenstva, ale následně z něj vystoupili?

Jak již bylo výše uvedeno, zákon o myslivosti v této věci mlčí. Judikatura se touto problematikou již v minulosti zabývala a může být návodem k řešení. Určitým vodítkem může být Nález Ústavního soudu,¹³⁶ který řešil návrh na zrušení úst. § 26 odst. 3 a 4 zákona o myslivosti podaný Krajským soudem v Českých Budějovicích, který využil postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy.¹³⁷ V řízení, které předcházelo návrhu na zrušení předmětných ustanovení zákona o myslivosti, se žalobce domáhal zaplacení náhrady za nucené omezení vlastnického práva, k němuž mělo dojít tím, že ačkoliv žalobce ukončil členství v žalovaném honebním společenstvu, jeho nemovitosti, s nimiž do společenstva vstoupil, byli i nadále honebním společenstvem k výkonu práva myslivosti užívány.

¹³⁵ Podle tohoto ustanovení může člen honebního společenstva ukončit své členství na základě písemného oznámení. Členství zaniká posledním dnem kalendářního roku, ve kterém bylo oznámení učiněno.

¹³⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 3/06.

¹³⁷ „Dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu.“

Vyjádření k povaze práva myslivosti provedené Ústavním soudem ponechám prozatím stranou, neboť mu bude věnována jedna z následujících kapitol. Co je však důležité zmínit, je zaprvé vůbec možnost takového vlastníka domáhat se náhrady škody na základě zákona o myslivosti a za druhé způsob, jakým k němu Ústavní soud dospěl. V posuzované věci se totiž jednalo o mezeru v zákoně (opomenutí zákonodárce), jenž vedla k fakticky nerovnému postavení dvou víceméně naroveň postavených subjektů.

Zákon o myslivosti, konkrétně ustanovení § 30 odst. 2 pamatovalo pouze na vlastníky, jejichž pozemky sice byly přiřčeny k honitbě, avšak tyto osoby, současně nikdy nevstoupily do honebního společenstva. Naproti tomu pokud, někdo vstoupil do honebního společenstva a po určité době vystoupil, nemohl tuto náhradu uplatnit, což vedlo, k faktické nerovnosti mezi oběma subjekty. Neboť v obou případech byly pozemky užívány k výkonu práva myslivosti i po případném vystoupení. Pozemky vlastníka, jehož členství zaniklo, totiž zůstaly součástí honitby, v jejímž rámci vykonávalo myslivost, respektive právo myslivosti nadále, honební společenstvo. Vystoupení člena honebního společenstva nemělo vliv na správní rozhodnutí, jímž byla uznána honitba.

V posuzovaném případě však Ústavní soud dopěl k závěru, že absence výslovné úpravy náhrady škody pro vlastníky, kteří vystoupili z honebního společenstva, ještě nemusí znamenat protiústavnost takového ustanovení, ale je možné tento nedostatek odstranit použitím analogie zákona.¹³⁸ Jak dále uvádí Ústavní soud tak: *„postavení vlastníků honebních pozemků, kteří vystoupili z honebního společenstva a jejichž pozemky jsou i nadále využívány k výkonu práva myslivosti, je zjevně srovnatelné s postavením těch, kteří členy tohoto společenstva nikdy nebyli a jejichž pozemky byly k honitbě rozhodnutím správního orgánu přiřčeny. Proto rozlišování mezi nimi co do poskytování náhrady za užívání jejich pozemků k výkonu práva myslivosti chybí vskutku rozumné opodstatnění a bylo by v rozporu s ústavně zaručenou zásadou rovnosti zakotvenou v čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny, jak standardně traktována v judikatuře Ústavního soudu... Ústavní soud k tomu ještě doplňuje následující: „vyloučit z náhrady vlastníky, jejichž vlastnické právo zůstalo dřívějším začleněním do uznané honitby omezeno, představuje i riziko kolize s čl. 11 odst. 4. Listiny, jenž nucené omezení vlastnického práva poskytnutím náhrady právě podmiňuje.“¹³⁹ Z uvedeného vyplývá především povinnost orgánu státní správy myslivosti*

¹³⁸ Institut analogie legis umožňuje právní poměr výslovně normativně neupravený posoudit podle pravidla v normě zakotveného pro případy blízké, resp. svojí povahou obdobné.

¹³⁹ nález Ústavního soudu ze dne 6.3.2007, sp. zn. Pl. ÚS 3/06.

rozhodnout podle § 30 odst. 2 zákona o myslivosti i v případech, kdy vlastník pozemku vystoupil z honebního společenstva.

4.5 Změna a zánik honitby

Praxe ukazuje, že snad žádná honitba není neměnná. Pokud je to zapotřebí, počítá stávající úprava se změnou již jednou uznané honitby. Nicméně určitým limitem je ustanovení § 31 odst. 2 Mysl, podle kterého je možné provést změnu pouze do té míry, pokud se velikost té či oné obory zvýší nebo sníží o více než 10 % a to pouze v zájmu nerušeného výkonu práva myslivosti. Nicméně i tak může výměra klesnout pod minimální zákonem stanovenou výměru, což v případě přičlenění při vzniku honitby možné není. Po vzniku honitby tedy může nastat potřeba její změny v důsledku změny vlastnictví honebních pozemků. Za účelem zmírnění následků častých vlastnických změn, připouští návrh provedení změn v honitbě pouze jednou ročně. Pokud tedy nový vlastník požádá o změnu honitby a návrh obsahuje veškeré náležitosti za současného splnění obecných požadavků na tvorbu honitby, ať už se jedná o honitby vlastní nebo společenstevní, měl by změnu správní orgán provést v rozsahu, který je mu předkládán. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu v tomto případě správní orgán nedisponuje žádným prostorem pro správní úvahu týkající se možného zásahu do práva osoby vykonávajících honitbu či ostatních vlastníků honebních pozemků ve společenstevní honitbě.¹⁴⁰

Rozlišujeme tedy změnu honitby v důsledku požadavku na soulad se zásadami mysliveckého hospodaření a v důsledku změny vlastnictví honebních pozemků.

V prvním případě se bude typicky jednat o nápravu toho, co se nepodařilo uskutečnit v rámci prvotního řízení o uznání honitby případně na základě jiné skutečnosti. Typickým příkladem může být investiční výstavba tzv. „na zelené louce“ v nově vzniklých průmyslových zónách apod. Změna se může týkat jak výměry, tak i například popisu hranic, změny obvodu, případně převedením přičleněných honebních pozemků mezi honitbami.

V případě druhém – změny v důsledku změny vlastnictví honebních pozemků – přichází v úvahu změna pouze v případě honitby vlastní. Dojde-li ke změně ve vlastnictví honebních pozemků, které jsou začleněny do společenstevní honitby, pak nový vlastník jednoduše vstupuje do práv předešlého vlastníka. Byl-li původním členem honebního společenstva, stává se nastupující vlastník rovněž členem honebního společenstva postupem uvedeným v podle § 26 odst. 1 zákona o myslivosti. Tomuto vzniku však

¹⁴⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.10.2014, čj. 7 As 106/2013-40.

s ohledem na zásadu, že nikdo nemůže být nucen stát se členem, může nastupující vlastník zabránit. Pokud mu členství nevznikne, zůstávají jeho pozemky dále ve společenstevní honitbě, sám pak nemá nárok ani na podíl na hospodaření honebního společenstva ani na náhradu za přičlenění (k přičlenění dochází jen při vzniku honiteb, pokud některé pozemky nejsou součástí žádné honitby. Jestliže takto vzniku členství zabrání, dostává se do stejné pozice jako člen, který z honebního společenstva vystoupil. Pokud byly honební pozemky právního předchůdce nového vlastníka ke vznikající honitbě přičleněny a původní vlastník odmítl stát se členem honebního společenstva, vstupuje nastupující vlastník do jeho „nečlenského „právního postavení. ¹⁴¹

¹⁴¹ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 126-127 (§ 31 zákona o myslivosti).

5 Prohlášení pozemku za nehonební

5.1 Nehonební pozemky

Nehonební pozemky zákon o myslivosti rozděluje na dvě základní kategorie. Tou první jsou pozemky, které jsou za nehonební prohlášeny ze zákona. Jedná se o: pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále pozemky zastavěné, sady, zahrady, a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvířete, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami a hřbitovy.¹⁴² K výše uvedenému lze uvést především to, že se zpravidla jedná o pozemky v obydlých částech, případně pozemky v těsné blízkosti od lidských obydlí. Dále to budou různé dopravní liniové stavby. Současně je nutné dále odkázat na zvláštní předpisy, které například vymezují zastavěné území obce, jímž se rozumí: „území vymezené územním plánem nebo postupem podle tohoto zákona; nemá-li obec takto vymezené zastavěné území, je zastavěným územím část obce vymezená 1. září 1966 a vyznačená v mapách evidenci nemovitostí (tzv. „intravilán“). Dále např. zákon o drahách vymezuje tzv. obvod dráhy, čímž se rozumí *území určené územním rozhodnutím pro umístění stavby dráhy*“.¹⁴³ Další pojmy lze nalézt např. v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu, v zákoně o pozemních komunikacích či v zákoně o katastru nemovitostí.

Druhou kategorií jsou pozemky, které jsou za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti. K rozhodování je věcně příslušný Krajský úřad (srov. § 59 odst. 1 písm. d) zákona o myslivosti) a to ve správním řízení. Řízení je možné zahájit na návrh vlastníka pozemku nebo ex officio (z moci úřední). Z dikce ustanovení správního řádu též vyplývá právo dotčené osoby být účastníkem správního řízení, a to v případě, že předmětným rozhodnutím mohou být dotčena veřejná subjektivní práva této osoby. Co se týče dalších osob, které mohou být účastníky řízení tak lze podotknout, že orgán státní správy myslivosti by měl při rozhodování o prohlášení pozemků za nehonební informovat o zahájení řízení i dalších vlastníky sousedních honebních pozemků. Sousedním pozemkem však nelze „izolovaně“ chápat vždy jako pozemek, který bezprostředně souvisí

¹⁴² Ustanovení § 2 písm. e) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴³ Ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách.

s pozemkem, jenž má být prohlášen za nehonební,¹⁴⁴ nýbrž každý pozemek, jehož se rozhodnutí o prohlášení může dotknout a na kterém se správní rozhodnutí může projevit.

Důvodů, pro které může orgán státní správy myslivosti prohlásit pozemek za nehonební, je hned několik. Z důvodů bezpečnostních může orgán státní správy myslivosti pozemek vyloučit z užívání v těch případech, kdy by provádění práva myslivosti na takovém pozemku mohlo znamenat ohrožení bezpečnosti různých staveb nebo zařízení na pozemku stojících, anebo osob, které se na pozemku soustavně či pravidelně zdržují či pohybují (může jít např. o pozemek těsně přiléhající k zastavenému území obce, který veřejnost využívá procházkám apod.).¹⁴⁵ Naproti tomu u důvodů vojenských půjde zpravidla o ty případy, kdy bude pozemek prohlášen za nehonební např. tehdy, pokud je na pozemku nebo v jeho bezprostřední blízkosti vojenské zařízení, které by mohlo být při provádění práva myslivosti ohroženo nebo poškozeno, anebo pro které by provádění práva myslivosti na pozemku mohlo znamenat ohrožení potřebné míry utajení apod. Vojenskými důvody může být také soustavné, časté nebo pravidelné využívání pozemku pro výcvik vojáků nebo jiných ozbrojených složek (např. prostory střelnic apod.)¹⁴⁶

Třetím důvodem je zájem vlastníka pozemku, pro který bude pozemek prohlášen za nehonební, bude např. pěstování výjimečně cenných plodin nebo používání či zkoušení různých pokusných metod pěstování nebo ochrany rostlin na pokusných plochách apod.¹⁴⁷ Dalším příkladem může být i např. odpor proti výkonu práva myslivosti vyplývající z jeho přesvědčení, nicméně tomuto problému, ale i zájmem vlastníka pozemku jako celku a dalšími aspekty, které s tím souvisejí, se budu věnovat v následujících kapitolách.

5.2 Prohlášení pozemku za nehonební před Nálezem Ústavního soudu PL. ÚS 34/03

Před rozhodnutím Ústavního soudu¹⁴⁸ stačilo žadateli o prohlášení pozemku za nehonební prokázat vlastnictví k pozemku. Zájem žadatele na prohlášení postačovalo prokázat, samotným podáním žádosti. Takto se postupovalo od účinnosti zákona (1. července 2002) až do počátku roku 2008. I přes původní obavy z hromadného prohlašování pozemků za nehonební tento přístup nebyl naplněn. Na tomto přístupu se shodli představitelé vlastníků honebních pozemků a osoby vykonávajících právo

¹⁴⁴ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 69-70 (§ 17 zákona o myslivosti).

¹⁴⁵ STANĚK, Jiří. Prohlašování pozemků za nehonební. *Svět myslivosti*, 2004, č. 2. s. 10-11.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

myslivosti při přijímání tohoto zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.¹⁴⁹

Ústavní soud však tuto dikci zpřísnil. Vlastník pozemku tak nově musí tvrdit, že výkon práva myslivosti je vyloučen jiným ústavně chráněným právem či svobodou vlastníka pozemku (s výjimkou ochrany vlastnictví). Takovým právem či svobodou může být např. svoboda myšlení, svědomí a vyznání. Pozemek lze prohlásit za nehonební též tehdy, jestliže zájem vlastníka na specifickém využívání pozemku (např. pro zvláštní podnikatelské účely) je silnější obecný zájem na péči o zvěř v rámci výkonu práva myslivosti.¹⁵⁰ Z výše uvedeného tedy vyplývá, že samotné podání žádosti ve svém důsledku nemůže vést k prohlášení pozemku za nehonební. S tímto názorem nelze než souhlasit. V opačném případě by hrozil nadměrný počet žádostí o prohlášení pozemků za nehonební ze strany nekontrolovaného množství vlastníků pozemků. Důsledkem by mohla být neúměrná svévole v nakládání s předmětem veřejného zájmu, což by dle mého soudu vedlo k faktickému zamezení výkonu práva myslivosti.

Při prohlašování pozemku za nehonební se střetávají dva ústavně garantované zájmy, a sice zájem vlastníků honebních pozemků a na druhé straně zájem na výkonu práva myslivosti jakožto nástroje na obhospodařování některých složek přírodního bohatství státu. Ústavní soud ve svém nálezu¹⁵¹ zopakoval, že není složkou zákonodárné moci a nepřísluší mu obecně hodnotit správnost či ideovou vyváženost přijaté zákonné úpravy, ale pouze soulad normy s ústavními garancemi s ohledem na čl. 83 Ústavy. Ústavní soud dovodil potřebu zkoumat úpravu vztahů mezi zájmy vlastníků honebních pozemků a osob vykonávajících právo myslivosti v kontextu celého zákona o myslivosti.¹⁵² Existují však názory, že při hodnocení ústavnosti zásahu myslivosti do vlastnických práv při posuzování myslivosti z hlediska zákona o myslivosti jako celku, se Ústavní soud touto myšlenkou neřídil v dostatečné míře a nereflektoval dostatečně postavení institutu prohlášení pozemku za nehonební jako jediného nástroje v rukou vlastníků pozemků.¹⁵³

V předmětné věci se jednalo o návrh skupiny 51 poslanců a 21 senátorů na zrušení některých ustanovení zákona o myslivosti. Předmětem přezkumu bylo hned několik

¹⁴⁹ TESNER, Z. Řešení střetu zájmů v území z hlediska zákona o myslivosti (2001). In Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings. Brno: Masarykova univerzita, 2009 s.

¹⁵⁰ KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. s 153.

¹⁵¹ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

¹⁵² TESNER, Z. Řešení střetu zájmů v území z hlediska zákona o myslivosti (2001). In Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings. Brno: Masarykova univerzita, 2009 s.

¹⁵³ Tamtéž.

ustanovení, nicméně návrh postihoval v podstatě dva problémové okruhy, a to v první řadě polemiku, zda výkon práva myslivosti, zpravidla vnímaný jako společensky přínosná aktivita, je možno považovat jako celek za činnost ve veřejném zájmu se všemi důsledky, které taková charakteristika může mít na omezení vlastnického práva k pozemku. Druhý okruh se týkal otázek vztahů mezi vlastníky pozemků a členy honebních společenstev, vztahů mezi členy honebních společenstev navzájem, a to zejména v souvislosti s umístováním mysliveckých zařízení na pozemku, omezení či zákazu vstupu do honitby, optimalizace tvaru honiteb dosahované přičleňováním pozemků nebo jejich výměnou a podmínkami pro uplatňování nároku na náhradu škody.

K podstatě a povaze práva myslivosti Ústavní soud vymezil toto právo jako jakýsi derivát, který je vedlejším produktem vlastnického práva ke zvěři, respektive k neuložené zvěři. Zvěř je chápána různými úpravami v různých pohledech a zpravidla bývá označována jako *res nullius*, tedy věc nepatřící nikomu. Tento přístup je podmíněn skutečností, že zvěř se pohybuje volně bez ohledu na hranice pozemků a nelze ztotožnit vlastnické právo k pozemku, na němž se zvěř pohybuje, s vlastnickým právem zvěře. Zvěř tedy nepředstavuje plod pozemku, ale je samostatným předmětem vlastnického práva. Stát pak jako jediný suverén na svém území je právě z tohoto důvodu oprávněn regulovat práva ke zvěři. V této souvislosti Ústavní soud vymezil ještě další atributy, jež byly právu myslivosti propůjčeny zákonem a jež jsou pro posouzení z hlediska souladu s ústavními garancemi významné. Jedním z nich je skutečnost, že právo myslivosti není v podmínkách českého právního řádu definováno jako nějaká výrobní činnost či obor podnikání, nýbrž se jedná o vztah k volně žijící zvěři, jež tvoří součást ekosystému.

Právo myslivosti tak nelze rozdělovat na „komerční“ a „nekomerční“ část, jednak proto, že zákon stanoví všechny složky jako součást myslivosti, ale zejména proto, že jde o dva cíle v rámci jedné činnosti, které se tím sledují. Těmito cíli jsou ochrana zvěře a péče o ni a tím druhým je významně omezované právo lovu, jehož prvotním cílem je především regulace stavu zvěře. S tím souvisí jedna z hlavních tezí zákona o myslivosti, který předpokládá, že výnosy z myslivosti by měly pokrýt náklady, jež vznikají v souvislosti s realizací povinností uložených zákonem, což jak bude dále uvedeno, je myšlenka, která v mnohých případech zůstává pouze na papíře a že výnosy i při vynaložení té nejlepší péče se ani zdaleka neblíží částkám, jež by byla bývala společenstva měla vyplatit oprávněným osobám. Rovněž pro tento důvod nelze rozdělovat skupiny činnosti realizovaných v rámci

práva myslivosti na ty, jež slouží veřejnému zájmu a jež mu neslouží.¹⁵⁴ Současně potvrdil, že podstata myslivosti v české právní úpravě směřuje v první řadě k naplnění zmíněného ústavního cíle, tedy k ochraně zvěře s tím, že k tomuto cíli základnímu přibývá ještě další cíl v podobě ochrany myslivosti jako národního kulturního dědictví.¹⁵⁵

Na rozdíl od Evropského soudu pro lidská práva Ústavní soud nepovažuje právo myslivosti za sport, případně jiný druh zábavy určený pouze vybrané skupině jednotlivců. Podle ústavního soudu zvěř, citují: „*není prostředkem k realizaci myslivosti, nýbrž naopak myslivost je prostředkem dosažení optimalizace chovu zvěře.*“ Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Jedná se o společenskou aktivitu regulovanou státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí, a to zvěře. Na podporu toho, že se nejedná o sport, je nutné říci, že stát stanovuje celou řadu podmínek a omezení, za kterých lze právo myslivosti vykonávat. Prvním nejobecnějším omezením je, že právo myslivosti lze vykonávat jen v honitbě a mohou je vykonávat pouze subjekty, které splňují zákonem stanovené podmínky, a tudíž je tedy nemůže vykonávat kdokoli.¹⁵⁶

5.3 Zájem vlastníka v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu

Právo vlastníka honebního pozemku na prohlášení za nehonební bylo blíže rozvinuto též v judikatuře Nejvyššího správního soudu¹⁵⁷. V daném případě šlo o kasační stížnost proti rozhodnutí KS v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta žaloba proti předešlým rozhodnutím Krajského úřadu a Ministerstva zemědělství jakožto odvolacího orgánu. V předmětné věci stěžovatelka požadovala prohlášení svých pozemků za nehonební, neboť výkon práva myslivosti je v zásadním rozporu s jejím svědomím a podstatně narušuje její vlastnické právo a právo na svobodu svědomí a myšlení chráněné ústavním pořádkem.

Nejvyšší správní soud vyjádřil tezi, že základem pro posuzování pozemku za nehonební bude vždy úvaha o povaze neurčitého právního pojmu „zájem vlastníka“. Až poté bude možné konfrontovat tento neurčitý pojem se skutkovými zjištěními konkrétního případu.

¹⁵⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

V dané věci bylo sporné, zda požadavek na dostatečné vymezení zájmu vlastníka splňuje i tvrzení o rozporu výkonu myslivosti s etickým přesvědčením, se svobodou svědomí vlastníka pozemků ve smyslu čl. 15 odst. 1 Listiny.¹⁵⁸ Svoboda svědomí však dle Nejvyššího správního soudu zasluhuje ochranu při posuzování žádosti o prohlášení pozemku za nehonební, pokud svou podstatou vylučuje právo myslivosti.¹⁵⁹

Svoboda svědomí se projevuje v rozhodnutích jednotlivce učiněných v určitých konkrétních situacích, které je možné pocítit jako hluboce prožitou povinnost. Nejedná se tedy o postoj jednotlivce k problémům abstraktní povahy, který je neměnný a stejný pro všechny situace a navždy.¹⁶⁰ Svoboda svědomí je projev světonázoru či přesvědčení, cítění, které se projevuje ve vztahu ke konkrétní otázce. Proto i pro případné trestání projevů svobody svědomí platí, že postihovat lze, a to jen ve striktních mezích čl. 17 odst. 4 Listiny, pouze některé vnější projevy určité myšlenkové orientace či náhledu na určité otázky, vyvěrající ze svědomí učinění tím, kdo tuto orientaci či tento náhled zastává¹⁶¹

Jak dokládá také judikatura Nejvyššího správního soudu, zájem vlastníka na prohlášení pozemku za nehonební, je konkretizován již existencí rozporu se svědomím, nikoliv jeho správnost. Podobně jako není třeba doplňovat konkrétní důvody, pro které se vlastník pozemku rozhodl uskutečnit určitý, dostatečným způsobem doložený podnikatelský záměr, není nutné blíže specifikovat důvody přesvědčení u rozporu výkonu myslivosti s přesvědčením člověka.¹⁶²

Nejvyšší správní soud dal nakonec stěžovatelce za pravdu v tom, že tento důvod může být za určitých okolností důvodem pro prohlášení pozemku za nehonební ze strany správního orgánu. Přitom se opřel o judikaturu Ústavního soudu¹⁶³ a podpůrně i judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“),¹⁶⁴ kterou je však nutné v daném případě užívat velmi obezřetně s ohledem na rozdílnou povahu výkonu práva myslivosti v jiných státech, jichž se řízení před ESLP týkalo.¹⁶⁵

Podstata citovaného případu před ESLP spočívala v tom, že stěžovatelé byli v rozporu se svým etickým přesvědčením nuceni zahrnout své pozemky do honiteb, resp.

¹⁵⁸ Článek 15 odst. 1 Listiny zní: „Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.“

¹⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

¹⁶⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 42/02.

¹⁶¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2012, č.j. 7 As 48/2012-14.

¹⁶² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

¹⁶³ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

¹⁶⁴ Rozhodnutí Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 4. 1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížnosti č. 25088/94, 28331/95, 28443/95.

¹⁶⁵ Rozhodnutí Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 4. 1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížnosti č. 25088/94, 28331/95, 28443/95.

byli nuceni k účasti v tzv. „Schválených obecních sdruženích lovu“ (Associations communales de chasse agréées – ACCA) a byli nuceni strpět na svých pozemcích lov, ač sami nebyli lovci. Předmětem stížnosti byla skutečnost, že v různých departmentech byla založena rozdílná povinnost účasti vlastníků pozemků v ACCA za rozdílných podmínek. Tehdejší zákon však neumožňoval efektivní prostředek, jak se na činnosti ACCA nepodílet, resp. jak vyloučit svůj pozemek jako pozemek nehonební. V této souvislosti bylo zdůrazněno i francouzským zákonem o zemědělství zakotvené poslání myslivosti jako činnosti napomáhající rozvoji zvěře a hubení škodlivých zvířat, potlačování pytláctví, provádění myslivecké výchovy členů mysliveckých sdružení při respektování vlastnictví a úrody a, všeobecně, zajišťovat lepší technickou organizaci lovu, aby myslivcům byl umožněn lepší výkon jejich sportu. Zejména z posledně uvedeného je zřejmé, že pojetí myslivosti v českém právu je kvalitativně odlišné, neboť podle české úpravy není zvěř prostředkem k realizaci myslivosti, nýbrž naopak myslivost je prostředkem dosažení optimalizace chovu zvěře.

5.4 Rozsudek Evropského soudu pro Lidská Práva ve věci Chassagnou a ostatní proti Francii.

V předmětném případě šlo o stížnost původně deseti stěžovatelů. Stížnost se týkala porušení základních práv a svobod prostřednictvím tzv. Verdeilova zákona přijatého v roce 1964. Tento zákon předpokládal vytvoření Schválených obecních sdružení lovu (Associations communales de chasse agréées, (dále jen „ACCA“) a Schválených meziobecních sdružení lovu (association intercommunales de chasse agréées, (dále jen „AICA“). Čl. 1 tohoto zákona dával těmto „sdružením“ účel *„napomáhat na jejich území rozvoji zvěře a hubení škodlivých zvířat, potlačovat pytláctví, provádět mysliveckou výchovu jejich členů při respektování vlastnictví a úrody a, zajišťovat lepší technickou organizaci lovu, aby myslivcům byl umožněn lepší výkon jejich sportu“*. Zákon též stanovil, že vlastníci pozemků o určité rozloze, v daném případě se jednalo o pozemky menší, než 20 hektarů byli povinni stát se členy ACCA v jejich obci. Současně jim vznikla povinnost vložit tyto pozemky do ACCA jako členský vklad, za účelem vytvoření země pro lov v rámci dané obce. Tento zákon se však nevztahoval na všechny departmenty, celkem ve 23 z 93 departmentů. V ostatních regionech bylo možné tyto sdružení založit na žádost kohokoliv, kdo prokázal souhlas 60 % vlastníků pozemků o celkové rozloze alespoň 60 % území v dané obci. Právo vlastníka lovit zvěř tím nezaniklo, nicméně na nich mohl lovit každý člen sdružení na všech sloužených pozemcích.

Stěžovatelé, jako členové shromáždění odpůrců lovu a Sdružení na ochranu divokých zvířat umístili na své pozemky cedule s nápisy zakazujícími lov s oznámením, že se jedná o pozemky, které slouží jako úkryt pro zvěř. Národní orgány až na jednu výjimku nedaly stěžovatelům za pravdu, a tak se obrátili na Evropskou komisi pro lidská práva (*dále jen „Komise“*) s uvedením důvodů proč považují ustanovení Verdeillova zákona za rozporná s ustanoveními Úmluvy.¹⁶⁶

5.5 Argumentace stěžovatelů

Stěžovatelé se na Komisi obrátili s uvedením těchto důvodů. Za prvé podle Verdeillova zákona byly navzdory svému etickému nesouhlasu slovem nuceni vložit své pozemky do ACCA a stát se tak členy těchto sdružení jaksi automaticky. Dále nemohly žádným způsobem zabránit výkonu lovu na svých pozemcích. Tím mělo docházet ke zneužívání jejich práv na svobodu svědomí a práva na sdružování a práva na pokojné užívání majetku, zaručené čl. 9. a 11. Úmluvy a čl. 1. protokolu 1. k Úmluvě. Navíc uvedli, že byly „obětmi“ diskriminace založené na majetku a tím byla porušena jejich práva garantovaná čl. 14 Úmluvy ve spojení s výše uvedenými články. Tuto skutečnost dokládali i tím, že vlastníci pozemků o rozloze vyšší, než určité minimum mohly nucenému vkladu zabránit, a vyloučit na nich lov, jakož se i vyhnout členství v ACCA. Argumentaci stěžovatelů dala Komise za pravdu a věc postoupila ESLP.

5.6 Hodnocení ESLP

Ten se nejprve zabýval souladem s čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě¹⁶⁷. Soud k tomuto článku vyjádřil tak, že sice nebyli stěžovatelé zbaveni práva svůj majetek dále užívat, či pronajímat, avšak vklad jejich loveckého práva do ACCA jim fakticky bránil, aby tohoto práva užívali podle svých představ. Stěžovatelé si nepřáli lovit na svých pozemcích ani, aby na ně vstupovaly další osoby za účelem lovu. Skutečnost, že i když byli odpůrci lovu, v daném případě z etických důvodů, tak byli nuceni každý rok na svých pozemcích snášet přítomnost ozbrojených lidí a loveckých psů. Soud v tomto případě konstatoval, že toto omezení volného nakládání s užívacím právem představuje zasahování do práv, jaká stěžovatelé jako vlastníci mít musí, a tedy, že je nutné v daném případě

¹⁶⁶ Rozhodnutí Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 4. 1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížností, č. 25088/94, 28443/95 dostupná z informačního systému ASPI.

¹⁶⁷ „každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Předchozí ustanovení nebrání státu přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.“

respektovat rovnováhu mezi obecným zájmem a ochranou základních práv jednotlivce, v daném případě vlastníků pozemků. Dále konstatoval, že musí existovat rozumný poměr mezi použitými prostředky a sledovaným cílem. Stejný názor a velmi podobnou argumentaci přijal soud i v porušení čl. 11 Úmluvy.¹⁶⁸

5.7 Schneiderová proti Lucembursku

K podobnému omezení jako v předchozím bodě došlo i ve věci Schneiderová proti Lucembursku.¹⁶⁹ Případ se týkal nuceného zahrnutí honebního pozemku do honebního společenstva. Toto omezení sice nezbavilo paní Schneiderovou vlastnického práva, došlo však k omezení užívacího práva, které bylo v souladu s tamním zákonem. Kromě „automatického“ zahrnutí pozemku do honitby z tohoto zákona vyplývala též povinnost být členem honebního společenstva.¹⁷⁰

ESLP i v tomto případě shledal porušení Úmluvy, a to i přesto, že legitimní cíle sledované tamním zákonem dostaly stěžovatelku do situace, která nutí malé vlastníky povolit na svém pozemku výkon práva myslivosti tak, aby ho třetí osoby užívaly zcela v rozporu s jejich přesvědčením. Soud v tomto případě usoudil, že se již nejedná o spravedlivou rovnováhu mezi ochranou vlastnického práva a požadavky veřejného zájmu. Tato úprava nutila malé vlastníky povolit na svém pozemku výkon práva myslivosti tak, aby ho třetí osoby užívaly zcela v rozporu s jejich přesvědčením. Tato situace tak ve svém důsledku měla představovat nepřiměřenou zátěž, z hlediska Úmluvy neospravedlnitelnou.¹⁷¹

5.8 Rozsudek ESLP ve věci Hermann proti Německu

Že judikatura ESLP nemusí být konstantní ukazuje zatím poslední významný rozsudek v této oblasti, konkrétně spor mezi Hermann proti Německu.¹⁷² V posuzovaném případě šlo v zásadě o podobný problém, a to střet mezi vlastníkem jako odpůrcem lovu a

¹⁶⁸ „každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich.

Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.“

¹⁶⁹ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 7. 2007, stížnost č. 2113/04.

¹⁷⁰ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 30. listopadu ve věci Hermann proti Německu.

¹⁷¹ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 7. 2007, stížnost č. 2113/04, ve věci Schneiderová proti Lucembursku.

¹⁷² Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 6. 2012 ve věci Hermann proti Německu stížnost č. 9300/7.

řádným výkonem práva myslivosti. Stěžovatelem byl německý občan, který byl vlastníkem pozemků o velikosti nepřekračující 75 hektarů. Přičemž podle německého práva takovému vlastníku vznikala povinnost členství v mysliveckém sdružení „Langsur“. Současně takovýto vlastník musel tolerovat lov na svých pozemcích. Případ se dostal až před ESLP, přičemž stěžovatel namítal porušení čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě¹⁷³ ve spojení s čl. 14 Úmluvy¹⁷⁴. Dále porušení čl. 9 jak samotného, tak ve spojení s čl. 14 Úmluvy. Příslušný senát ESLP v tomto případě připustil, že cíl sledovaný zákonem, zejména skutečnost, že správa lovné zvěře vedla k udržení pestrosti a dobrého zdravotního stavu a která měla předejít škodám na lovné zvěři, byla v obecném zájmu.¹⁷⁵ Senát připustil, že zákon, byl aplikován v rámci celého Německa, na rozdíl od Francie, kde se dotýkal pouze 29 z 93 krajů, v nichž bylo členství v loveckých organizacích povinné. Německý systém navíc neuděloval žádnému vlastníku pozemků vhodných k lovu žádnou výjimku. Dále z projednávaného případu vyplývá, že v Německu je situace jako v jedné z nejlidnatějších a nejhustěji osídlených zemí Evropy, vedla k nezbytnosti umožnit lov na všech pozemcích vhodných k lovu.¹⁷⁶ Co se týče rozdílného postavení menších a větších vlastníků, tak soud podotkl, že sice existoval rozdíl v jednání mezi majiteli menších pozemků a těch větších. Soud však připustil argument německé vlády, že rozdíl byl ospravedlněn zejména nezbytností sjednotit menší pozemky a umožnit tak lov v širším prostoru a tím zajistit účinnou správu lovné zvěře.

5.9 Rozdíly mezi jednotlivými soudy

Na základě rozsudků z předešlých kapitol, je zřejmý rozdílný pohled ESLP a Ústavního soudu na povahu práva myslivosti. Evropský soud pro lidská práva poměrně přísně posuzuje, zda je právní úprava myslivosti vyvážená a zda nenarušuje spravedlivou rovnováhu mezi ochranou vlastnictví a veřejným zájmem. Jedním z hlavních hledisek je tedy spíše to, zda vlastník pozemku z nějakého vážného důvodu (svědomí, morálního přesvědčení) odmítá výkon práva myslivosti na svém pozemku. Úvaha ESLP směřuje spíše k reálné možnosti, jak se domoci prohlášení pozemku za nehonební.¹⁷⁷ Nicméně

¹⁷³ jenž chrání právo na pokojné užívání majetku.

¹⁷⁴ jehož předmětem je zákaz diskriminace.

¹⁷⁵ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 6. 2012 ve věci Hermann proti Německu stížnost č. 9300/7.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. s. 154.

ESLP v posuzovaném případě¹⁷⁸ nahlížel na výkon práva myslivosti spíše jako na sport, či zábavu pro „vyvolené“, myšleno myslivce, kteří jsou členy mysliveckých sdružení. Nicméně jak ukazuje např. rozsudek ve věci Hermann¹⁷⁹, pokud je vnitrostátní úprava dostatečně vyvážená, jednotlivé cíle racionálně zdůvodněny, a nejedná-li se o „zjevně neospravedlnitelnou“ diskriminaci jedné či oné skupiny, tak i zde ESLP připouští, vcelku logicky možnost dále umožnit výkon práva myslivosti i přes evidentní rozpor se svědomím vlastníka pozemku.

Oproti tomu úprava v České republice nahlíží na myslivost jako na cílevědomou a regulovanou činnost k ochraně a rozvoji přírody. V obecné rovině je myslivost a právo myslivosti legitimním omezením vlastnického práva, jejímž prostřednictvím se realizuje ústavní povinnost státu pečovat o své přírodní bohatství.¹⁸⁰ I v našich podmínkách se může výkon práva myslivosti „zvrhnout“ v pouhou zábavu,¹⁸¹ tím spíše se bude jednat o jednotlivé případy nežli o plošný problém mysliveckého stavu, jako celku.

Názor Ústavního soudu je sice z pohledu ochrany vlastníka poněkud přísnější, avšak v jednotlivých případech lépe vyvažuje zájmy obou skupin.¹⁸² Na jedné straně umožňuje bez větších obtíží vyhovět žádosti vlastníka pozemku o prohlášení jeho pozemku za nehonební z vážných důvodů (svědomí, ekonomická činnost na pozemku). Na straně druhé, není možné připustit, aby tyto pozemky byly prohlašovány za nehonební bez vážnějšího důvodu, jak to bylo možné v minulosti před zmíněným nálezem Ústavního soudu.¹⁸³ Navíc jak bylo popsáno v předešlých kapitolách, prokázání důvodů pro prohlášení pozemku za nehonební by vlastníků nemělo činit vážnější potíže.¹⁸⁴ Navíc i v případě, že orgán státní správy myslivosti pozemek vyjme ze seznamu honebních pozemků, neznamená, to, úplný zákaz lovu jako takového.

5.10 Povolení lovu na nehonebních pozemcích

Ačkoliv zájem na zajištění výkonu práva myslivosti bude po formální stránce na nehonebních pozemcích okamžikem prohlášení dle předchozí kapitoly de facto

¹⁷⁸ Rozhodnutí Velkého senátu ESLP ze dne 29. 4. 1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížností, č. 25088/94, 28443/95 dostupná z informačního systému ASPI.

¹⁷⁹ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 6. 2012, ve věci Hermann proti Německu, stížnost č. 9300/7.

¹⁸⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. s. 154.

¹⁸³ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

¹⁸⁴ KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. s. 154.

znemožněn, i nadále existuje nástroj sloužící k zabezpečení alespoň nutné a elementární regulace zvěře. Tímto prostředkem je povolení lovu na nehonebních pozemcích podle ustanovení § 41 zákona o myslivosti. Dle citovaného ustanovení je možné na nehonebních pozemcích jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavy některých druhů zvěře, popřípadě jiných živočichů (například zdivočelých holubů ve městech). Toto povolení vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost vlastníků pozemků, nebo nájemců, popřípadě z vlastního podnětu orgánu státní správy myslivosti.¹⁸⁵ Takovýto lov lze povolit i mimo standartní dobu lovu, přičemž samotným provedením lovu pověří orgán státní správy myslivosti uživatele honitby, v jejímž obvodu jsou nehonební pozemky, popřípadě uživatele nejbližší honitby, kterému také patří ulovená zvěř.¹⁸⁶ V těch katastrálních územích, kde by snad nebyl ani jeden honební pozemek, a předpokládejme, že takový případ může nastat, musí příslušný orgán pověřit osoby s platnými loveckými lístky. Těmto osobám taktéž patří ulovená zvěř.

Z hlediska podmínek výkonu takového lovu musí orgán státní správy myslivosti stanovit též bližší podmínky lovu, zejména určí denní dobu, ve které lov bude probíhat, zásady vzájemné koordinace postupu lovců nebo omezení vstupu na vymezená místa jako jsou hřbitovy nebo chatové či zahrádkářské osady. U pozemků, které jsou prohlášeny za nehonební rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti z důvodů bezpečnostních a vojenských, provádí samotný lov organizace, která je v oboru působnosti Ministerstva obrany.¹⁸⁷ Veškeré výše uvedené omezení, ale i oprávnění vydává správní orgán v rámci jediného rozhodnutí. Rozhoduje se ve správním řízení a účastníky je osoba, v jejímž zájmu je lov povolován a také uživatel honitby. Zpravidla se bude jednat o návrh vlastníka nebo nájemce nehonebního pozemku. Z vlastního podnětu bude správní orgán zahajovat řízení při nařízení lovu zejména ve velkých městech. Lov lze provést pouze po předchozím souhlasu vlastníka nebo nájemce nehonebního pozemku.¹⁸⁸

Pokud by tedy bylo nutné zabezpečit regulaci zvěře výše uvedeným způsobem, pak vlastník nemůže lovu zabránit s tím, že je lov v rozporu s jeho svědomím, neboť v tomto případě má přednost veřejný zájem na regulaci stavu zvěře. V tomto případě musí orgán, který lov povolil prokázat existenci důvodů, pro které tak učinil. Tím pádem ani nemůže orgán státní správy myslivosti obcházet práva vlastníků pozemků, které by jinak byly

¹⁸⁵ Ustanovení § 41 z.č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 167-168.

honebními.¹⁸⁹ Kdyby pozemek zůstal honební i přes rozpor se svědomím vlastníka pozemku a právo myslivosti by zde bylo možné takřka neomezeně provozovat, vedlo by to k nedůvodné nerovnováze mezi jednotlivými zájmy. Uvedené řešení, myšleno prohlášení pozemku za nehonební a případné nutné nařízení lovu, nabízí kompromis mezi oběma na první pohled „nesmiřitelnými“ stranami případného sporu. Na jedné straně dává vlastníkovu pozemku možnost chránit své veřejné subjektivní právo na svobodu smýšlení a v rovině praktické svobodně rozhodovat o záležitostech týkajících se jeho pozemku. Na straně druhé zcela nevyklučuje ochranu jiného veřejného zájmu na zabezpečení potřebné míry regulace stavu zvěře.

Co se týče obavy z nadměrného prohlašování pozemků za nehonební, kupříkladu, kdyby se větší množství vlastníků rozhodlo hromadně žádat o prohlášení svých pozemků za nehonební z důvodu rozporu se svým svědomím, tak je potřeba říct, že tento institut má i svou stinnou stránku. Vlastníci takovýchto pozemků nemají nárok na náhradu újmy za přičlenění pozemku ani nárok na náhradu škody způsobené zvěří podle §52 zákona o myslivosti.¹⁹⁰ Na rozdíl od vlastníků pozemků, které jsou honební a byly součástí návrhu na uznání, a taktéž oproti vlastníků, jejichž pozemky byly přičleněny k honitbě, tady existuje určitá disproporce. Vlastník nehonebního pozemku se dokonce nemůže domáhat ani náhrady škody podle obecné úpravy obsažené v občanském zákoníku, neboť volně žijící zvěř není předmětem vlastnictví, a tudíž neexistuje osoba, která by mohla na občanskoprávním základě odpovídat za škodu způsobenou zvěří. Prohlášení pozemku za nehonební je tak spojeno s mechanismem, který opět uvede do rovnováhy zájmy vlastníka pozemku a osoby vykonávající právo myslivosti.¹⁹¹

¹⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

¹⁹⁰ TESNER, Z. *Řešení střetu zájmů v území z hlediska zákona o myslivosti* (2001). In *Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita, 2009 s.

¹⁹¹ Tamtéž.

Závěr

Je zřejmé, že právo myslivosti je omezením majetkového práva, které se vymezuje v určitém území. Toto omezení s sebou přináší různé pohledy na výkon tohoto práva. Z pohledu mysliveckého stavu, je nutné účinně regulovat zvěř v honitbách, což bez efektivního omezení vlastnického práva v konkrétním případě v zásadě nejde. Současně z pohledu vlastníků pozemků se jedná o poměrně citelný zásah do jedné ze složek vlastnického práva. Existuje tedy evidentní vymezení práva myslivosti na jednotlivých úrovních od práva ústavního či mezinárodního až po podzákonnou úroveň. Právo myslivosti je chápáno jako součást našeho kulturního dědictví a je nutné jej efektivně vykonávat.

Za tímto účelem se jeví jako vhodné užití institutu omezení vlastnického práva pro výkon pro tento účel. Nicméně je nutné na druhé straně chránit vlastníky pozemků, na kterých se právo myslivosti vykonává. K dosažení rovnováhy mezi oběma právy slouží princip proporcionality, který není možné v žádném případě opomenout. Úprava myslivosti je zakotvena v předpisech různé právní síly. Důležitými aktéry jsou kromě obou skupin také orgány státní správy myslivosti, plnící úkoly stanovené zákonem o myslivosti, jakož i dalšími předpisy. Významnou roli hrají v procesu uznání honitby, jakož i v případě její změny, zániku, nebo v případě přičlenění pozemku k jiné honitbě. Judikatura dospěla k názoru, že je možné za toto omezení žádat náhradu škody i tehdy pokud, vlastník pozemku již není členem honebního společenstva.

Výkon práva myslivosti zasahuje do vlastnického práva a do jisté míry jej omezuje. K vyvážení tohoto omezení naše právní připouští omezení tohoto práva. K tomu slouží institut prohlášení pozemku za nehonební. Hlavním cílem této práce bylo zkoumat, za jakých okolností má vlastník honebního pozemku nárok na prohlášení pozemku za nehonební? Na tuto otázku je možné nalézt odpověď především v judikatuře. Ta dospěla do fáze, že rozvedla důvody uvedené v právních předpisech, jako bezpečnostní či vojenské důvody a v neposlední řadě též zájem vlastníka pozemku.

Právě judikatura dospěla k tomu, že výkon práva myslivosti může být vyloučen pouze jiným ústavně zaručeným právem či svobodou jako je svoboda myšlení, svědomí či vyznání. Stejně tak je možné je prohlásit za nehonební tehdy, jestliže zájem vlastníka na specifickém využívání pozemku je silnější než obecný zájem na péči o zvěř v rámci výkonu práva myslivosti. Při prohlašování pozemku za nehonební se tedy střetávají dva ústavně garantované zájmy, a to zájem vlastníků honebních pozemků na straně jedné

a zájem na řádném výkonu myslivosti na straně druhé. Rozhodujícím hlediskem je způsob chápání myslivosti. Zatímco v judikatuře ESLP je možné nalézt přirovnání k zábavě či sportu pro vyvolené,¹⁹² tak naše soudy v čele se soudem Ústavním chápou myslivost nikoliv jako zábavu či sport nýbrž jako prostředek k dosažení optimalizace lovu zvěře. Nutno však podotknout že ani judikatura ESLP není v této věci jednoznačně zaslepená názorem vysloveným v rozhodnutí Chassagnou¹⁹³

Úprava myslivosti v českém právu je jak z pohledu veřejné správy, ale troufnu si říct i pohledu většiny mysliveckého stavu jako cílevědomá činnost která naplňuje základní cíle zákona o myslivosti.¹⁹⁴ Nedomnívám se, že by se jednalo pouze o jakýsi druh zábavy pro vybranou skupinu lidí. S tím souvisí i případná ochrana vlastnického práva, která je dle mého soudu upravena poměrně vyváženě, byť k této rovnováze musela dojít až praxe pod určitým tlakem judikatury Ústavního soudu. I když nejsem příliš velký zastánce teze, že by zákony měly být podrobné, někdy až příliš kazuistické, je vhodné při další změně úpravy tuto novelu pojmout komplexněji. Kupříkladu absence úpravy náhrady škody, dle § 30 odst. 2 zákona o myslivosti, ke které bylo nutné dojít až pomocí *analogie*, a to až na nejvyšší soudní úrovni.¹⁹⁵

¹⁹² Rozhodnutí Velkého senátu ESLP ze dne 29. 4. 1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížností, č. 25088/94, 28443/95 dostupná z informačního systému ASPI.

¹⁹³ Viz. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 6. 2012 ve věci Hermann proti Německu, stížnost č. 9300/7.

¹⁹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

¹⁹⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp. zn. PL. ÚS 34/03.

Seznam použité literatury

Knižní publikace:

BARTOŇ, Michal, Jan KRATOCHVÍL, Martin KOPA, Maxim TOMOSZEK, Jiří JIRÁSEK a Ondřej SVAČEK. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016.

PETR, Bohuslav a kol., *Zákon o myslivosti, Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

ČECHURA, V. *Myslivost a právo myslivosti*. Praha: Orac, 2000.

ČECHURA, Vladimír, NOVÁK, Rudolf. *Myslivost a právo – zákon o myslivosti s komentářem*: 1. vydání. Praha: Orac, 2000.

DAMOHORSKÝ, M. a kol.: *Právo životního prostředí*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2007.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C.H. Beck, 2012.

KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 1995.

KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, J an, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012.

KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012.

PAVLÍČEK, Václav. a kol. *Ústava a ústavní řád České republiky. Komentář*. 2. díl Práva a svobody. 2. doplněné a podstatně rozšířené vydání. Praha: Linde, 2002.

ŘEHÁK, L. *Zákon o myslivosti s komentářem*. Praha: Venator.2002.

SKŘEJPEK, Michal a kol. *Justiniánské instituce* Praha: Univerzita Karlova. Nakladatelství Karolinum, 2010.

SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SILOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky, Komentář*. 1. vydání. Praha: 2007.

SMOLEK, M., TICHÁ, T. *Prameny práva životního prostředí*. 1. Díl. Obecná část. Praha: IFEC, 2002.

ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan a kol., *Občanské právo Hmotné*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2009.

WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK Vojtěch, LANGÁŠEK Tomáš, POSPÍŠIL Ivo, a kol. *Listina základních práva a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012.

Odborné články

KOVAŘÍK, Jaromír. *Tradice v myslivosti*. 4. doplněné vydání. Praha: Vega, 1999.

STANĚK, Jiří. Prohlašování pozemků za nehonební. *Svět myslivosti*, 2004, č. 2.

PETR, Bohuslav: Ještě k právu myslivosti a jeho místu v systému věcných práv ve světle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. *Právní rozhledy*, 3/2002.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách.

Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 A Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Judikáty:

Nález Ústavního soudu ze dne 29.4.1998, sp. zn. II. ÚS 311/97.

Nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2001 sp. zn. II. ÚS 452/98.

Nález Ústavního soudu ze dne 26.3. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 42/02.

Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp.zn. Pl. ÚS 34/03.

Nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2007, Pl. ÚS 3/06.

Nález Ústavního soudu ze dne 3.6.2009, sp.zn. I. ÚS 104/06.

Rozhodnutí velkého senátu ze dne 29.4.1999 ve věci Chassagnou a další proti Francii, stížnosti č. 25088/94, 28331/95, 28443/95.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2002, sp.zn. 22 Cdo 3006/2000.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2008, sp. Zn. 25 Cdo 1341/2006.

Rozsudek Nejvyššího soudu, 18.7.2007, sp.zn. 28 Cdo 364/2005.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, čj. 9 As 18/2007–109.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2007, čj. 8 As 26/2005-89.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2008, čj. 1 As 43/2007.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2008, sp. Zn. 1 As 43/2007-95.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.6.2008, čj.4 As 47/2007-84.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2008, čj. 9 As 69/2007–86.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8.2010, čj. 9AS 14/2010-108.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2012, č.j. 7 As 48/2012-14.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č.j. 7 As 16/2013-53.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13.5.2016, čj. 30 A 29/2015-129.

Rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 26.5.1998, sp. zn. 8 C 165/97.

Ostatní zdroje

Důvodová zpráva k návrhu zákona o myslivosti, zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti ve znění pozdějších předpisů.

<http://www.czechpoint.cz/public/verejnost/sluzby-pro-verejnost/>

ŠEPLAVÝ, Petr, RŮŽIČKA, Jaroslav, PONDĚLÍČEK, Jiří. *Myslivost v České republice* [online]. Eagri.cz. 12.6.2017[cit.12.6.2017]. Dostupné:http://eagri.cz/public/web/file/414786/Myslivost_cr_2015_A_11082015.pdf

JANDA, František. Jak vidí myslivost vlastníci honebních pozemků po 62 letech. [online]. Myslivost.cz [cit. 12.6.2017]. Dostupné na: <http://www.svazvlastnikupudy.cz/cs/regiony-a-svazy/svaz-vlastniku-pudy-cr/informativni-navod-postupu/jak-vidi-myslivost-vlastnici-honebnich-pozemku-po-62-letech.html>

DAMOHORSKÝ, M.: Koncepční nástroje ochrany životního prostředí z pohledu práva. Sborník z konference. *Universita Karlova, Právnická fakulta*. Praha. 2003.

TESNER, Z. *Řešení střetu zájmů v území z hlediska zákona o myslivosti* (2001). In Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings. Brno: Masarykova univerzita, 2009.

Shrnutí

Diplomová práce na územní aspekty výkonu práva myslivosti se zaměřením na ochranu vlastníků pozemků je členěna do pěti základních částí. První vymezuje základní pojmy práva myslivosti a územní omezení. Druhá popisuje vlastnické právo. Třetí státní správu myslivosti včetně rozdělení jednotlivých pravomocí, které zákon těmto orgánům svěřuje. Dále právu myslivosti a jeho zakotvení. Čtvrtá stěžejní část se věnuje problematice honitby, jejího vzniku a změny. Pátá část se věnuje zejména kolizi mysliveckého práva a práv vlastníků pozemků, na kterých je tato činnost vykonávána.

Summary

The thesis on the spatial aspects of the exercise of hunting rights, focusing on protection of owners of land is divided into four parts. The first defines the basic concepts of hunting rights. The second describes the performance of the state administration, including hunting each division of powers that the law confers on those authorities. The third main part is dedicated to the hunting ground of its origin, changes, and the collision of hunting rights and the rights of owners of land on which the activity is performed.

Klíčová slova

Myslivost, právo myslivosti, státní správa myslivosti, honitba, honební pozemek, nehonební pozemek.

Key Words

Hunting, hunting law, state administration of law, hunting grounds, land that is not hunting.